

Κύριτσα

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΘΗΝΑ: ΦΕΒΡΑΙΟΣ 1980
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' — ΤΕΥΧΟΣ 2

Συντακτική Έπιτροπή: ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΚΟΥΤΟΣ δικηγόροι
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΚΚΑΣ γεν. ἀρχίατρος ἐ.ἄ. — ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ συν) ρχης ἐ.ἄ.
ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ ἐκπαιδευτικός.

'Ανταποκριτής στήν Κόνιτσα και τὰ Γιάννινα: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Κόνιτσα
Γραφεῖα: 'Αχαρνῶν 208 — Αθήνα Τ.Τ. 821 — Τηλ. 8649.476.

ΤΟ ΤΟΛΜΗΜΑ ΜΑΣ

Του κ. Παντελῆ Κυπαρίσση

Ξέρουμε πώς θάνατοι δύσκολη ή προσπέλαση του περιοδικού μας, ίδιαίτερα στήν έπαρχια μας. Γιατί—δεν ξεγελιόμαστε— λείπει από τους "Ελληνες ή ἀγάπη γιὰ τὸ διάβασμα, γιὰ τὸ βιβλίο, τὸ περιοδικό, τὴν ἐφημερίδα. Και τοῦτο ὅχι ἀδικαιολόγητα. Πρῶτα - πρῶτα φταίνε οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὴν ἀνάλογη γενικὴ ψυχολογικὴ υποδομή. Φταίνε οἱ ἀνέκαθεν ύπεύθυνοι παιδείας και ἀγωγῆς μας. Φταίει και τὸ κλῖμα μας κι' ἡ ἥλιοφάνειά μας που δὲν μᾶς ἀφήνουν σὲ στασιό. Φταίνε οἱ δασκάλοι κι' οἱ γονεῖς μας που δὲν μᾶς ἔμαθαν από τὸ Δημοτικὸν ν' ἀγαποῦμε τὸ διάβασμα. Δὲν τόνισαν ἔντονα τὴν μεγάλη χρησιμότητα του καλοῦ ἔντυπου και του ωφέλιμου βιβλίου. Δὲν μᾶς ἐμφύσησαν τὴν πρώτη καίριαν ἀγάπη στὸ συστηματικὸ διάβασμα. Φταίει ή πολιτεία που δὲν ἐπλούτισε ποτὲ τὶς βιβλιοθῆκες (σχολικές, δημοτικές, κοινωνικές, λαϊκές κλπ.) μὲ πλήθος καλοῦ ἔντυπου ύλικου. Και μένουμε και στὸ διάβασμα ύπανάπτυχτοι, οἱ "Ελληνες".

Και είναι τὸ μειονέκτημά μας αὐτὸ βασικὴ αἰτία ύπανάπτυξής μας σ' όποιονδήποτε ἄλλο τομέα ύστερούμε σήμερα. Δὲν

μᾶς συνήθησαν νὰ ἐκτιμοῦμε ὅπως και ὅσο πρέπει τὴν παιδευτική, μορφωτική, πνευματική, ἑθνική, κοινωνική, ψυχαγωγική, πληροφοριακή ἀξία του κάθε ἔντυ-

Τοπικὲς φορεσιὲς →

α) περιοχῆς Σαρανταπόρου, β) Διστρατού, γ)
Παλιοσελίου.

Ο ΔΙΚΟΛΑΒΟΣ Ο ΓΚΟΥΖΑΡΑΣ

Βασ. Λαμπρίδη

Λίγοι τότε οι μορφωμένοι. Ἐλάχιστοι οι Δικηγόροι. Τὴν ὑπεράσπιση στὸ δικαστήριο τὴν στήριζε καὶ ι' ὅποιον ἔκανε τὸ Δικολάδο. Ἐπιτρέπονταν στὸ Πναισματοδικεῖο καὶ τὸ Εὐρηγνοδικεῖο ἡ ὑπεράσπιση ἀπὸ ἔμπειρους δικολάδους, ποὺ πολλὲς φορὲς τὰ κατάφεργαν σὰν ἐπιστήμονες.

Ο Γκουζιάρας Δικολάδος πρὶν ἀπὸ τὸ 1940 φρόντιζε κι ὅλο κέρδιζε τὶς ὑποθέσεις στὴν Κόνιτσα. Ἡταν κοντὸς καὶ στρουμπουλός, μὲ μουστάκι χτυπητό. Ντύνονταν ἐπιβλητικὰ κι ὅλο φρόντιζε γὰ εἶναι γιὰ ὅλους χαμογελαστός. Τὸ μυαλὸ δέστεκε πάντα λαγαρό, γιατὶ ἔλεγε, πιὸ γρήγορα ἀνέβαινε, κατέβαινε γιὰ τάξιμα τὸ αἷμα στὴ διαδρομή, ἀφοῦ ἦταν πιὸ κοντινὸς δ που. Μιὰ προγονολατρεία, παρανοϊκὴ μᾶς κατάντησε προληπτικούς, ικανοποιούσ, κενόδοξους. Παινεύσουμε «κατὰ ιόρον» τοὺς ἀρχαίους «ἡμῶν» προγόνους καὶ δὲν φροντίσαμε ποτὲ νὰ τοὺς φτάσουμε οὔτε στὸ μικρὸ τους δαχτυλάκι. Ἀντίθετα οἱ ἄλλοι ἀγνάλιασαν τ' ἀγαθὰ τῆς γνώσης καὶ σοφίας τους. Τὰ θέρμαναν, τὰ οἰκειοποιήθηκαν, τὰ ιαλλιέργησαν κι' ἔγιναν, γι' αὐτό, οἱ σημερινοὶ πολιτισμένοι καὶ ἀναπτυγμένοι λαοί.

Ἐμεῖς καὶ στὸ θέμα τῆς φιλανάγνωσης ἀκόμα ἀπέχουμε παρασάγγες ἀπὸ τοῦ νὰ γίνουμε «ἰσότιμοι» μ' ἐκείνους τῆς ΕΘΚ. Ἐκεῖνοι, εἴτε ἀποκλεισμένοι τὸ χειμῶνα μέσα στὸ σπίτι τους, εἴτε περιφερόμενοι στὰ ιαλοκαίρια μᾶς, πάντα κρατᾶνε στὸ χέρι ιάποιο ἔντυπο, ιάποιο θιβλίσ, περιοχό, ἐφημερίδα. Τὸ διάβασμα είναι καθημερινὴ τροφή τους. Καὶ δὲν μένουν ποτὲ νηστικοί. Ἐμεῖς εἴμαστε ποὺ πάσχουμε μόνιμα ἀπὸ πνευματικὴ ἀσιτία, ποὺ δὲν τὴ νοιώθουμε σὰν τέτοια. Γι' αὐτὸ κι' οἱ συγγραφεῖς μᾶς ἀδικα πασχίζουν ν' ἀποχήσουν τὸ πρεπούμενο ἀνάλογο ἀναγνωστικὸ κοινό.

Ἐμεῖς, σὰν ἀναγνῶστες, εἴμαστε ξεχωριστῆς ιδιοσυγκρασίας. Ἀνυπόμονοι, ἀνυπόταχτοι — γι' αὐτὸ κι' ἀνοργάνωτοι, — ἀνεξάρτητοι, ἀδέσμευτοι, ἀρρωστα ἐλεύ-

δρόμος, ἢ ἀπόσταση, ἀπὸ τὴν καρδιὰ ὡς τὸ μυαλό. "Ἄν στὴ τύχη ἔχανε μὰ κάποια ὑπόθεση, χάνονταν, ἐξαφανίζονταν, δὲν ἔδειχνε τὴν παρουσία του, ὡς τὴν ἄλλη τὴ διδομάδα, ποὺ σίγουρα θὰ κέρδιζε. Τότε μὲ τὴ ισεψή πέργαγε τὰ καφενεῖα καὶ μὲ διμοιπιστάδες, κατέβαζε ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ σχονάκια μὲ τὸ οὖζο.

Δὲν ἔχεινοῦσε κι' ἔδειχνε καὶ ἔκει τὴ δικολαβίστικη πανουργία του κι' ἔλεγε συχνά.

— Ο κόσμος χωρίζεται σὲ Λαϊκοὺς καὶ Βεγιζελικούς. Στὰ χαμένα. Ούσιαστικὰ δύο εἶναι οἱ κατηγορίες. Ἀπὸ τὴ μὰ στέκουν ἔκεινοι ποὺ ζοῦν μὲ τὸ ποτήρι κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ ἄλλοι, οἱ μισοί, ποὺ ζοῦν μὲ τὰ

θεροι, ἀχαλίνωτοι, ἀτίθασσοι, ἀδάμαστοι, χωρὶς καὶ σκιὰ ὑποτιθέμενου ζυγοῦ στὸν τράχηλό μας. Ἀντικρύζουμε τὸ γραπτὸ μὲ τὴ δική μας προκατάληψη, παρερμηνεία καὶ παρεξήγηση.

Μόνον μιὰ σφαιρικὰ συστηματικὴ παιδεία, μέσα σ' ἀνάλογη χρονικὴ διάρκεια, θὰ μᾶς σώσει ἀπὸ αὐτὴ τὴν προκατάληψη.

Καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωση αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν κι' ἔκεινων ποὺ θὰ βρεθοῦν μπροστά μᾶς, ἐπιχειρήσαμε τοῦτο μᾶς τὸ τόλμημα. Τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης. Συνηθίζεται σὲ παρόμοιες περιπτώσεις νὰ γράφονται πολλὰ κιλακευτικὰ «πρὸς ἀγραν ἀναγνωστῶν». Ἐμεῖς ὅμως — ἐπιτρέψτε μᾶς νὰ τὸ ποῦμε — ἀπεχθινόμαστε τὸ φιλό λιθανωτὸ καὶ τὸν ραγιαδισμό. Θέλουμε νὰ ὑπηρετήσουμε τὴν εἰδύτητα, τὴν ἀλήθεια, τὴν ἀξιοπρέπεια. Παρουσιασθήκαμε στὸ κοινὸ τῆς ἐπαρχίας μᾶς μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ ἐκτιμηθεὶ ἔμπρεπα ἢ προσπάθειά μᾶς. Προσπάθεια ποὺ θὰναι προσωπικὴ καὶ συλλογικὴ ὑπηρεσία στὸ ιαλὸ καὶ στὴν πρέσβει τοῦ τέπου μᾶς. Ὁφειλόμενη προσφορὰ στὴν ἀκριτικὴ μᾶς ἐπαρχία, τὴν τέσσο ἀδικημένη ἀπὸ τὴ μοίρα της. Ἀπὸ τὴν Πολιτεία, ἀπὸ συνανθρώπους καὶ — πρὸ παντός — ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ίδιους.

Πολιτιστικο-οίκονομική άνάπτυξη τῆς Ἐπαρχίας

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Τέταρτο: Ἡ άνάπτυξη τοῦ τόπου, ἀπὸ τὸν δόποιο καταγόμαστε, εἶναι βαθύτερη ἀνάγκη καὶ χρέος δλων μας. Εἶναι τὸ σημεῖο στὸ δόποιο θὰ μετρηθῇ ἡ ἀξιοσύνη δλων ἐκείνων ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι

σκονάκια (τὰ φάρμακα, τὰ χαπάκια).

Ἐμεῖς διαλέξαμε τὸ δρόμο ποὺ διογθάει στὸν ἀνήφορο γιὰ τὸ σπίτι, καὶ πάνω στὴν Πάνω Κόγιτσα.

— Ἀπὸ ὅπου κι ἀν ἀνέβαινε, ἀπὸ τὴν δεξιά, περνοῦσε ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο τῶν χρυστιανῶν κι ἀπὸ τὰ ζερδά τὸ τούρκικο τὰ μνήματα τοῦ Μπαμπασιμάνι. Μόνον ὁ ανεπικόδιος ὁ δρόμος ἦταν ἀνενόχλητος ἀπὸ νεκρούς καὶ πεθαμένους. Τί νὰ τὸν ἔκανε ὅμως; Ὁ Γιώργης Γκουζάρας στὸ δρόμο ἦθελε πάντα νὰ περνάει ἀπὸ τοὺς αἰώνια κοινισμένους καὶ κεῖ νὰ στέκεται καὶ νὰ λέει.

— Τὶ κερδίσαπτε καὶ σεῖς, χωρὶς πιοτό, δίχως λίγο οὕτο; Ἐγὼ χωρὶς αὐτὸ οὕτω.

Οἱ μέρες, τὰ χρόνια πέριγαγαν κι εἶχε μεθόδευση στὸ ἔργο τῆς ἀποστολῆς. Κατάφερε γὸ χωρίσει τὶς μηγύσεις σὲ δύο κατηγορίες. Στὴ μήγυση καὶ στὴ μηγυσάρα.

Μιὰ τῶν ἡμερῶν, μπαίνει στὸ γραφεῖο του κι ὁ δόλιος ὁ Γιώργαρας ἀπὸ τὴν Λυκόρραχη.

— Καλῶς τὸ φόδο καὶ τὸν τρόμο τῆς ράχης μὲ τοὺς λύκους.

— Ας τα κυρ Γιώργη μου, θὰ μου κάνεις μιὰ μήγυση; Μὲ βάριεσσαν στὸ φράχτη, κεῖ γιὰ τὰ σύνορα τοῦ πλιντοχώραφου.

— Τὶ θὰ κάνουμε, μήγυση ἢ μηγυσάρα; Τῷ γήνυση στοιχίζει 65 δρχ. καὶ ἡ μηγυσάρα 363,50.

— Μηγυσάρα, ὀφεντικό, μηγυσάρα.

Ἐντάξι, μόνο κοίτα μὴ μου τὰ μπερδέψεις στὸ δικαστήριο. Ἐσὺ θὰ λές συγέχεια, αὐτὸς σὲ κοπάνησε πρῶτος, μὲ ξύλο καὶ σὺ ίαντιστάθηκες παληκαρίσια, ὥσπου τούσπασες τὸ κεφάλι.

Στὸ δικαστήριο οἱ μάρτυρες, ἡ ὑπόθεση,

ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ κοινὰ ζητήματα. Εἶναι ἀπαράδεκτο νὰ λέμε, ὅτι εἴμαστε σὲ θέση νὰ λύσουμε τὰ προβλήματα δλόκληρης τῆς Ἑλλάδας, σὰν κυβερνήτες ἢ σὰν βουλευτὲς λ.χ. χωρὶς νὰ ἔχουμε ἀντιμετωπίση, μελετήση καὶ λύση τὰ βασικὰ στοι-

τράβηξε στὴν ἀλήθεια κι ὁ Γιωργάρας ποὺ ἀντιμετώπισε κι ἀντίθετη μήγυση δρέθηκε στὸ φρέσκο.

— Οταν διγῆκε, μὲ μιᾶς τράβηξε στὸ γραφεῖο τοῦ Γκουζιάρα μὲ λύσσα νὰ τὸν φάει.

— Τὴ μηγυσάρα ἦταν αὐτὴ κυρ Γιώργη, ἀντὶ νὰ τὸν πελεκήσεις μὲ πουρδούκλωσε γιὰ τὰ καλά.

— Ἄκου χρυσέ μου, δὲν ἔχεις δίκη, ἐσὺ τὰ μπέρδεψες.

— Οταν ισὲ ρώτησε ὁ Δικαστής, μὲ τί ξύλο σὲ βάρεσε, τοῦ εἶπες, μὲ τὸ παλούκι ἀπὸ τὸ φράχτι σου, που ἦταν χλωρὸ καὶ φρέσκο καὶ κενὸς ὁ βαρεμένος συμπλήρωσε.

— Ἀπὸ φρεσκοκομμένο ἔλατο κύριε Πρόεδρε.

— Ἐπρεπε λοιπὸν μὲ κάθε τρόπο νὰ σὲ τιμωρήσει, γιατὶ ὁ Νόμος ἀπαγορεύει τὸ κόψιμο πεύκων καὶ ἔλατων. Γιὰ σκέψου, ὃλοι οἱ φράκτες κι ὅλα τὰ στιλιάργια, γίνονταν ἀπὸ τὸ δάσος μὲ τὰ ἔλατα, τί θάμησκε στὸν τόπο τοῦτο.

— Εφυγε κι ὁ ἀκόμα φεύγεις ὁ Γιωργάρας, πεζὸς γιὰ τὸ χωριό κι ὅλο ικέπτονταν τὸ χνέρι τοῦ κυρ Δικολάδου κι ὅλο ἔλεγε κρυφά: «Κακὸ κόψιμο νὰ τὸν πιάσει κεἰὸ τὸν μηγυσάρα».

— Ο Γκουζιάρας χαρούμενος τὰ νικητὴς τῆς δίκης, τράβηξε ἔανα τὸ δρόμο ἀπὸ τοὺς τάφους, ἀφοῦ κέρασε καὶ κεράστηκε μὲ οὕτο ἀρκετό.

— Ως που μιὰ μέρα χάθηκε κι αὐτός, γιὰ πάντα.

Κι ὅλοι τώρα, μπορεῖ οἱ περισσότεροι, ἀκόμα νὰ ἀναρωτιῶνται, ὃν πραγματικὰ ὁ παπᾶς κράτησε τὴν τελευταία ἐπιθυμία του. Ἡθελε ὅταν στὸ μνήμα θὰ ἔμπαινε νὰ τὸν ραντήσει μὲ τσίπουρο ἢ μὲ οὕτο ὅταν θὰ πελείωνε τὸ οὕτω.

χειώδη προθλήματα τοῦ μικροῦ χωριοῦ μας ἢ τῆς μικρῆς ἐπαρχίας μας. "Οταν ἀφίνουμε αὐτὰ τὰ «άπλούστατα» (ἐντὸς εἰσαγωγικῶν θέσεων) θέματα, χωρὶς προώθηση, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουμε τὴν ἀξίωση ἢ νὰ ισχυριζόμαστε ὅτι θὰ μποροῦμε νὰ πετύχουμε τὴν λύση πιὸ σύνθετων προθλημάτων σὲ παλτύτερο γεωγραφικὸ χῶρο; Τὸ θέμα ἐδῶ εἶναι σαφὲς κι' ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν λεγόμενη ἀρχὴ τῆς Ἡθικῆς τῆς εὐθύνης καὶ τῆς συνέπειας τοῦ ἀνθρώπου. Σκεφτόμαστε πῶς ἡ μεγαλύτερη χαρὰ εἶναι ἡ χαρὰ τῆς δημιουργίας. Κι' ἡ ἀνώτερη δημιουργία (δηλ. αὐτὴ ποὺ παρουσιάζει μιὰ πληρότητα) εἶναι ἡ πραγματοποίηση τῆς εύδαιμονίας τοῦ ἐν κοινωνίᾳ ἀνθρώπου. Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴ συμβάλουμε μὲ τὴν σκέψη, μὲ τὴν δράση μας, μὲ τὴν κάθε προσπάθειά μας, στὴ δημιουργία αὐτοῦ τοῦ Ούμανιστικοῦ δνείρου, ποὺ σὲ τελευταία ἀνάλυση θὰ χαρίσῃ τὴν πραγματικὴ ἀπελευθέρωση ἀπ' τὴν ἄμεση ἀνάγκη σὲ χιλιάδες συμπατριῶτες μας, δηλαδὴ στὴ δημιουργία ἐνὸς εύτυχισμένου κοινωνικοῦ κυττάρου στὸν συγκεκριμένο χῶρο, ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὸν τόπο τῆς καταγωγῆς μας καὶ ποὺ θὰ μᾶς κάνῃ περήφανους ἢ εύδαιμονία του. "Ολα τὰ παραπάνω, ἀποτελοῦν ἀπάντηση σὲ μιὰ σύγχρονη ἐπιταγή: Τὸ θέμα δὲν εἶναι νὰ μάθουμε ποιός εἶναι σκοπὸς τῆς ζωῆς μας. 'Αλλὰ πῶς θὰ δώσουμε ἐμεῖς ἔναν ἀνώτερο σκοπὸ στὴ ζωή μας.

Πέμπτο: Θεωροῦμε ὅτι ὁ τρόπος συγκρότησης — γεωγραφικά — τῶν χωριῶν μας, αὐτὸς καθ' ἔαυτός — ἡ χωροταξικὴ του διάρθρωση — δὲν ἀνταποκρίνεται στὶς σύγχρονες ἀνάγκες καὶ ἀπαιτήσεις. Εἶναι ἀποτέλεσμα παμπάλαιας πολιτικοοικονομικῆς δομῆς καὶ πολιτιστικῆς ἐπεξεργασίας καὶ διαδικασιῶν, οἱ δποῖες ἐπαφαν νὰ ὑπάρχουν σήμερα, καὶ κατὰ συνέπεια, πρέπει μακρόπνοα ν' ἀντιμετωπίσουμε τὸ θέμα τῆς συγκέντρωσης τῶν χωριῶν μας, σὲ κάποιους 2 - 3 ἢ καὶ τέσσαρες ἐνδοεπαρχιακοὺς οἰκιστικοὺς πόλους, αὐτοὺς ποὺ λέμε κεφαλοχώρια ἢ ἀγροτοπόλεις. "Οπου θὰ ἔξασφαλίζωνται οἱ δροὶ γιὰ μιὰ σύγχρονη ζωή. Θὰ παρέχωνται κοινωνικὲς ὑπηρεσίες. Θὰ ὑπάρχῃ κάποια ψυχαγωγία. Θὰ παρέχωνται εύκαιριες μόρφωσης καὶ

ἐπαγγελματικῆς προώθησης τῶν ἀνθρώπων. Στὸ πρῶτο στάδιο (ποὺ μπορεῖ νὰ διαρκέσῃ ὀλόκληρη τὴν ζωὴ μιᾶς ἢ δύο γενεῶν) τὰ κεφαλοχώρια αὐτὰ θὰ ἀποτελοῦν τὸ ἐπίκεντρο ἐνὸς ἀριθμοῦ γύρω χωριῶν, ποὺ ταυτόχρονα θὰ ὑπάρχουν καὶ θὰ ἀναπτύσσονται χάρις στὰ κεφαλοχώρια αὐτά, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν καιρὸν θὰ ἀπορροφῶνται ἀπ' τὰ κεφαλοχώρια, ὥστε στὸ τέλος ἡ ὅλη ἐπαρχία μας νὰ μὴ μείνη παρὰ σὰν ἔνας γεωγραφικὸς χῶρος συγκροτημένος σὲ 3 - 4 ἀγροτοπολιτεῖες καὶ

"Εκτο: Πιστεύω τελικά, κι' αὐτὸς ἀνθέλετε τὸ παίρνετε καὶ σὰν μιὰ ὑποσυνειδησιακὴ προτροπή, πῶς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν γενικώτερη τάση ποὺ ὑπάρχει στὴ σύγχρονη Ἰστορία νὰ ἐγκαταλείπωνται οἱ ὀλιγάνθρωποι συνοικισμοὶ καὶ νὰ συγκεντρώνωνται οἱ ἀνθρώποι ὅλοι καὶ σὲ μεγαλύτερες πολιτεῖες — αὐτὲς ποὺ μὲ τὸν καιρὸν γίνωνται οἰκουμενοπόλεις καὶ σὲ λίγα χρόνια θὰ γίνουν διαπλανητικὲς πολιτεῖες — εἶναι τόσο ἔντονες οἱ ἀντιδράσεις ποὺ δημιουργοῦνται σ' αὐτὸν καθ' ἔαυτὸν ἀνθρώπο, στὴν ἀνθρώπινη μονάδα πλέον — στὴν τραγικὴ πραγματικὰ αὐτὴ μονάδα τῶν πόλεων, ἀπὸ τὸ ἄγχος καὶ τὴν πνιγμονὴ τῶν μεγαλοπόλεων, τὴν τραγικὴ μολισμένη ἀτμόσφαιρα, ἀπ' τὴ γιομάτη καθημερινὴ ἔνταση ζωῆς, τὴ χαμένη στοὺς ἀπέραντους δρόμους, χωρὶς χρόνο διαθέσιμο γιὰ ἐμβάθυνση, γιὰ περίσκεψη, γιὰ νὰ βροῦμε τὸν ἔαυτό μας. Τὴν ἀλλοπρόσαλη ζωῆς. Τὴν ζωή τῆς ἔξουθενωτικῆς μοναξιάς. Τὴν ἀντιανθρώπινη ζωή ποὺ ἀργά ἢ γρήγορα, (στὰ χρόνια τῶν παιδιῶν μας ἢ ἀκόμα καὶ στὰ χρόνια τὰ δικά μας, γιατὶ η ζωὴ τρέχει κι' ἀλλάζει ἀπὸ τὸν τελευταῖο πόλεμο κι' ἐδῶθε μὲ ἰλιγγιώδεις καὶ πρωτογνώριστους ρυθμούς), εἴτε προσκαιρικά, εἴτε ἀκόμα καὶ κατὰ τρόπο μόνιμο εἴτε ἀνθέλετε καὶ κατὰ τρόπο προγραμματισμένο ἐπιτελικά (ὅπως κι' δλας γίνεται σ' δρισμένες χῶρες) θ' ἀρχίσῃ ἔνα ρεῦμα ἐπιστροφῆς. "Ενα ρεῦμα ἐποικισμοῦ τῆς ἐπαρχίας, ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τῶν πόλεων. Καὶ τότε θὰ ἀξιοποιηθοῦν ἔκεινοι ἀπ' τοὺς ἀποκεντρωτικοὺς πόλους ἔλεης, ποὺ θῶνται ἐπιτύχη στὸ ἀναμεταξὺ τὴν στοιχειώδικη ἀναπροσαρμογὴ τους στὴ σύγχρονη ζωή. Κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ πλευρά, γιὰ μᾶς ἢ τὰ παιδιά μας ποὺ θὰ θελήσουν

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΘΕΡΜΟΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ
ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ — ΚΩΝΙΤΣΗΣ Ν. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Υπὸ τοῦ Κ. ΓΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ

Ἐπ. Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀμβούργου

Ἐντ. Ἐπιμ. Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 1979

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατάπιν παρακλήσεως τῆς Γ.Π.Π.Α. τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, μετέβηγε τὴν 9ην, 10ην καὶ 13ην Μαρτίου 1979 ἐπὶ τόπου, διὰ τὴν μελέτην τῶν θερμομεταλλικῶν πηγῶν Καβασίλων Κονίτσης τοῦ Ν. Ιωαννίνων. Συγεκροτήθη Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ὑπὸ τῶν πάτωθι κ.κ.:

- α) ΜΠΟΤΗ ΘΕΟΦΑΝΗ Προϊσταμένου Γ.Π.Α.Η.
- β) ΤΣΟΥΛΗ ΣΩΤΗΡΙΟΥ Τμ) ρχου Δημοσίων Ἐπενδύσεων Γ.Π.Α.Η.
- γ) ΖΑΧΑΡΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Πολ. Μηχ) ικοῦ Γ.Π.Α.Η.
- δ) ΚΗΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Νομιάτρου Ν. Ιωαννίνων
- ε) ΜΠΟΥΡΗ ΟΔΥΣΣΕΩΣ Ἐπόπτου Δημοσίας Υγείας
- στ) ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ Δ) ντοῦ Δαισῶν

μὲ σκοπὸν τὴν δυνατότητα ἀξιοποιήσεως τῶν θερμομεταλλικῶν πηγῶν Καβασίλων Κονίτσης.

2. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

Οἱ θερμομεταλλικὲς πηγὲς ἀναβλύζουν στὴν ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ ποταμοῦ Σαρανταπόρου καὶ μάλιστα στὴ δύση τοῦ πραγοῦς τοῦ μητρικοῦ πετρώματος.

Οἱ θερμομεταλλικὲς ἀναβλύσεις ἀπέχουν ὑπὸ τὸν συνοικισμὸν Καβάσιλα περίπου 4 χλμ. καὶ μάλιστα Β) δυτικὰ αὐτοῦ.

νὰ ἐπανέλθουν ἢ νὰ ἐπανέρχωνται προσκαρικὰ ἢ μόνιμα σὲ κάποια ἐπαρχία (κι' αὐτὴ ἢ ἐπαρχία δὲν θὰ μπορῇ νὰ είναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἐπαρχία μας) τὸ πρόβλημα τῆς ἀνάπτυξής της, ἀποτελεῖ χρέος μας νὰ τὸ ἐπιλύσουμε γρήγορα καὶ μὲ τὸν καλύτερο τρόπο.

"Ισως σᾶς κούρασα μὲ τὶς ἔξ γενικὲς θέσεις ποὺ ἀνάφερα τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνάπτυξης, πρόχειρα - πρόχειρα καὶ δὲν μᾶς μένει πολὺς χρόνος γιὰ νὰ σᾶς ἐκθέσω, κατὰ τρόπο πειστικό, ποιοὺς θεωρῶ σὰ βασικοὺς ἀναπτυξιακοὺς στόχους στὸ χώρο τῆς ἐπαρχίας μας καὶ ποιὲς πιθανότητες ὑπάρχουν νὰ πραγματοποιηθῆ ἢ ἀνάπτυξη αὐτή.

"Ἐτσι ἀναγκάζουμαι γιὰ νὰ ὀλοκληρώσω τὴν ὁμιλία μου αὐτὴ νὰ περάσω τὰ πράγματα αὐτὰ ἐπὶ τροχάδην, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι μιὰν ἄλλη φορὰ θὰ μᾶς δοθῇ ἢ εὔκαιρία νὰ τὰ ξαναπούμε ἐκτενέστερα.

Πρῶτα ἀς δοῦμε τὶ ἔννοω μὲ τὸν δρό «βασικοὺς ἀναπτυξιακοὺς στόχους». Βα-

σικά, θεωρῶ, τοὺς δυναμικοὺς ἄλλὰ καὶ δυνατούς — δηλ. ἀπὸ τὰ πράγματα ἐπιτευκτούς — ἀναπτυξιακούς στόχους. Δηλαδή: Στόχους πρὸς τοὺς δόποίους πρέπει ν' ἀποθλέπουν, νὰ σκοπεύουν, οἱ προσπάθειες δλων μας, εἴτε οἰκονομικὲς είναι αὐτές, εἴτε ἐκπολιτιστικές, γιατὶ αὐτοὶ παρουσιάζουν ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ τέτοια δυναμικότητα, ποὺ ὅταν τοὺς πετύχουμε, δίνουμε τὴν εὔκαιρία στὴν ἐπαρχία σὰν γεωγραφικὴ ἄλλὰ καὶ πληθυσμιακὴ μονάδα, νὰ τραβήξῃ πρὸς τὴν πρόοδο (οἰκονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ) νὰ διατηρήσῃ γρήγορους ρυθμούς ἀνάπτυξης καὶ νὰ ἐπιτύχῃ γενικώτερα αὐτὸ ποὺ λέμε τὸν τελευταῖο καιρὸ «Ἀναπτυξιακὴ ἀπογείωση». Κι ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ στόχοι αὐτοὶ είναι δυνατοί, ἐπιτευκτοί, μὲ βάση τὰ σημερινὰ δεδομένα τῆς ἐπαρχίας μας καὶ τὰ γενικώτερα τῆς «Ἐλλάδας δλόκληρης. Σὰν τέτοιους στόχους ξεχωρίζω:

(συνεχίζεται)

3. ΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Γενικά ή εύρυτερη περιοχή τῶν πηγῶν δομεῖται ἀπὸ τὴν διάπλαση τοῦ φλύσχη καὶ ἀπὸ ἀσθεστολίθους ὑπὸ μορφὴ φακῶν. Στὴν ἐπαφὴ τῶν ἀσθεστολίθων καὶ τοῦ φλύσχη παρατηρεῖται ἡ θερμομεταλλικὴ ἀνάβλυση, τόσο τῶν πηγῶν Καβάσιλα ὅσο καὶ τῶν πηγῶν Πυξαριᾶς, που δρίσκονται στὴν ἀπέναντι πλευρὰ τοῦ ποταμοῦ.

Νεώτεροι γεωλογικοὶ σχηματισμοὶ τῆς περιοχῆς εἶναι οἱ ἀποθέσεις τοῦ ποταμοῦ, που ἔχει διαδράσει τὰ πεπρώματα τῶν ἀσθεστολίθων καὶ τοῦ φλύσχη σὲ μεγάλο βαθμὸν σχηματίζοντας κατὰ μῆκος αὐτοῦ ποτάμιες ἀναβαθμίδες. Ἐξ ἄλλου ὁ μαυαγδρισμὸς τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ σχῆμα τῆς κοιλάδος του, μαρτυροῦν τὸ στάδιο τοῦ γήρατος που θιέρχεται πλέον.

Ἄπὸ ύδρογεωλογικῆς πλευρᾶς, κατάλληλοι ύδροφορεῖς στὴν περιοχὴν εἶναι αυρίως οἱ ἀσθεστόλιθοι καὶ οἱ ἀποθέσεις τοῦ ποταμοῦ. Πρέπει νὰ ληφθεῖ υπόψη ὅμως ὅτι στὴν διαμόρφωση τῶν ύδρογεωλογικῶν συνθηκῶν τῆς περιοχῆς καὶ εἰδικὰ τῶν θερμομεταλλικῶν πηγῶν, τὸν σπουδαιότερο ρόλο ἔχει παλέξει ἡ ἐντονη τεκτονικὴ δράση. Ἔτσι οἱ πηγὲς Καβασίλων καὶ Πυξαριᾶς δρίσκονται στὴν διασταύρωση δύο ρηγμάτων ἦτοι ἐνὸς κύριου που ἀκολουθεῖ τὴν διεύθυνση τοῦ ἄξονα τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐνὸς δευτερεύοντος καθέτου πρὸς τὸ πρῶτο φέρνοντας σὲ ἀνώμαλη ἐπαφὴ τὸν ύδατοστεγὴ φλύσχη καὶ τοὺς ύδροπερατοὺς ἀσθεστολίθους.

Σὲ γενικὲς γραμμὲς ὁ μηχανισμὸς δίαιτας καὶ λειτουργίας τῶν πηγῶν εἶναι δυνατὸ νὰ δοθεῖ στὴν κατεύδυση τῶν ύδωρονατακρυμματῶν καὶ τῶν διηθήσεων τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ μέσῳ κυρίως τοῦ μεγάλου ρήγματος σὲ ἀρκετὰ μεγάλα βάθη, ὅπου καὶ θερμαίνονται ἐρχόμενα σὲ ἐπαφὴ μὲ πιθανὴ μαγικτικὴ ἐστία μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀνοδό τους καὶ τελικὰ τὴν ἔξοδό τους ὑπὸ μορφὴ θερμομεταλλικῶν πηγῶν σὲ εύνοικὲς θέσεις, οἵπως εἶναι ἡ θέση τῆς διασταύρωσεως τῶν δύο ρηγμάτων τῆς περιοχῆς καὶ στὶς δύο πλευρὲς τοῦ ποταμοῦ.

Πιθανὸν εἶναι ἡ ἀπόθεση τοῦ ποταμοῦ στὴ θέση τῆς διασταύρωσεως τῶν ρηγμάτων νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ λειπόντοκνο ὑλικὸ που ἐμποδίζει τὴν διμεση ἀνάβλυση τοῦ θερμομεταλλικοῦ ύγρου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἔξοδό του ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ τῶν προσχώσεων μὲ τὸ πραγὲς τοῦ φλύσχη καὶ τὴν διάχυσή του σὲ ὅλη τὴν μάζα τῶν ἀποθέσεων.

Ἡ ἐπισταμένη καὶ λεπτομερὴ γεωλογικὴ καὶ ύδρογεωλογικὴ ἔρευνα θὰ ἐξηγήσει πλέον τὸν μηχανισμὸ λειτουργίας καὶ δίαιτας τῶν πηγῶν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καλύτερη δυνατὴ ἀξιοποίησή τους.

Ἐξ ἄλλου κατὰ μῆκος τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ καὶ μέσα στὸ Ἀλβανικὸ ἔδαφος σὲ ἀπόσταση περίπου δύο χλμ. ἀπὸ τὶς πηγὲς ἐξέρχονται θερμομεταλλικὰ νερὰ που ἔχουν ἀξιοποιηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἀλβανούς.

Ἡ μεγίστη παροχὴ τῶν πηγῶν «Καβάσιλα» υπολογίζεται σὲ $Q=800 \text{ m}^3/\text{h}$ καὶ ἐλαχίστη $Q=400 \text{ m}^3/\text{h}$.

4. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ

Οἱ θερμομεταλλικὲς πηγὲς Καβασίλων χαρακτηρίζονται ὡς ύδροθειοχλωριονατριούχες μὲ θερμοχρασία πηγαίων ἀναβλύσεων $T=32^\circ\text{C}$ καὶ ταυτόχρονη θερμοχρασία ἀέρος $T=20^\circ\text{C}$ παρουσιάζουν ἐντονη δρμὴ ύδροθείου καὶ ἔχουν $\text{PH}=7.5$ (βλ. χημ. ἀνάλυση). Στὶς πηγὲς ἀναπτύσσονται κυανοφύκη (ἀφιγγεῖς κυρίως κοινωνίες) ἀπό: Oscillatoria minima, Oscillatoria splentica, Spirulina labyrinthiformis, Synechocystis salina, Chroococcus minor, καθὼς ἐπίσης καὶ Achronema-Deshmanthos-Pelonema.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Η ποιότητα του θερμομεταλλικού νερού των πηγών είναι άριστη και η παροχή τους πολὺ μεγάλη, μὲ συνέπεια δποιοδήποτε έργο αξιοποιήσεως θὰ έχει έπιτυχία, εδώκα στὴ λοτροθεραπεία.

"Ας σημειωθεῖ δτι η Λουτρόπολη τῆς Αἰδηψοῦ μὲ παροχὴ θερμομεταλλικοῦ νεροῦ 100 κ.μ./ώρ. σὲ διάστημα τριῶν μηνῶν πραγματοποιήθηκαν 300.000 λούσεις. Έπομένως μὲ παροχὴ μόνο 400 κ.μ./ώρα είναι δυνατὸ νὰ πραγματοποιηθοῦν 1.200.000 λούσεις στὸ διάστημα τῶν τριῶν μηνῶν.

2. Η αξιοποίηση τῶν πηγῶν θὰ τονώσει τὸ γήθικὸ τῶν κατοίκων και θὰ συμβάλει στὴν βελτίωση τοῦ εἰσαδήματός τους κατὰ πολὺ. Εξ ὅλου η ἀπασχόλησή τους στὶς Λουτροθεραπευτικὲς ἐγκαταστάσεις κλπ. θὰ συγκρατήσει τὴν ἔσωτερην και ἔξωτερην μετανάστευσή τους, καθόσο η μείωση τοῦ πληθυσμοῦ έχει φθάσει σὲ διηγησυχητικὰ ἐπίπεδα στὴν ὀκριτικὴ αὐτὴ περιοχὴ, δπως φαίνεται και στὸν πιὸ κάτω πίνακα τῆς Στατιστικῆς Υπηρεσίας γιὰ τὴν μεταβολὴ τοῦ πληθυσμοῦ στὴν Κόνιτσα:

ΕΤΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
		(+ = αὔξηση — = μείωση)
1951	13.915	
1961	14.405	+ 3,50 %
1971	10.037	- 30 %

Μετὰ ἀπὸ ὅλα ὅσα έχουν ἀναφερθεῖ προτείνονται τὰ ἀκόλουθα:

I. Νὰ γίνει γεωλογικὴ και ὑδρογεωλογικὴ ἔρευνα τῶν θερμομεταλλικῶν πηγῶν Καβάσιλων και Πυξαριᾶς σὲ κλίμακα 1:5.000 γιὰ τὴν εὑρύτερη περιοχὴ τῶν πηγῶν και σὲ κλίμακα 1:1.000 γιὰ τὴν περιοχὴ τῶν πηγῶν.

II. Είναι σκόπιμο νὰ γίνει ἔρευνα τοῦ θερμομεταλλικοῦ νεροῦ τῶν πηγῶν γιὰ ποιοθεραπεία, καθὼς ἐπύσης και εδώκη μελέτη γιὰ τὴν χρησιμοποίηση τοῦ θερμομεταλλικοῦ νεροῦ α) σὲ γεωργικὰ συγκροτήματα θερμοκηπίων και β) στὴν θέρμανση τῶν Λουτροθεραπευτικῶν ἐγκαταστάσεων και τῶν πέριξ οίκων, μὲ συνέπεια τὴν ἐπίτευξην μεγαλύτερης ἀπασχόλησης τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

III. Νὰ κατασκευασθεῖ ἀνάγκαια ἐκτροπῆς στὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ Σαραντάπορου γιὰ τὴν προστασία τῶν πηγῶν, μὲ όλικὸ ἀπὸ τὶς ἀποθέσεις οτοῦ ποταμοῦ. Επύσης ἀπαιτεῖται βελτίωση και ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου πρὸς τὰ Καβάσιλα.

IV. Νὰ γίνει μελέτη γιὰ τὴν κατασκευὴ ρυθμιζόμενων πισίγων ἀλυσιδωτῶν μὲ διάφορες θερμοκρασίες νεροῦ.

V. Στὴν περιοχὴ ὑπάρχει χῶρος γιὰ τὴν κατασκευὴ γγρέδου Μπάσκετ, Τέννις κλπ. ἀθλοποιητικῶν ποὺ θὰ ἔλεουν τοὺς γένους.

Η ὅλη ἔρευνα, μελέτη, ἐκτέλεση κλπ. ἔργατις γιὰ τὴν αξιοποίηση τῶν θερμομεταλλικῶν πηγῶν, πρέπει νὰ ἐπιβλέπεται και νὰ καθοδηγεῖται ἀπὸ εἰδικὸ ἐπιστήμονα μὲ διεθνὲς κῦρος και μὲ μεγάλη ἐμπειρία στὰ θερμομεταλλικὰ νερά, οὕτως ὅπτε νὰ ἐπιτευχθεῖ η καλύτερη αξιοποίηση σταθιακά.

Ἐκφράζω τὶς ὅλοθερμιες εὐχαριστίες μου πρὸς ὅλα τὰ μέλη τῆς Επιτροπῆς γιὰ τὴν πολύτιμη συνεργασία ποὺ εἶχα μαζὲ τους και θειαίτερα εὐχαριστῶ τὸν Νομάρχη Ιωαννίνων κ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟ ΛΟΥΓΚΑ γιὰ τὴν ἀμέριστο συμπαράστασή του.

Μὲ ἐκάμηρη
Υφυγγητής DR ΚΩΝ) ΝΟΣ ΓΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ
Εθόπολις ἐπὶ τὴν Εφοριασμένης Γεωλογίας
Λεωφ. Αλεξάνδρας 50 - Αθήναι 704
Τηλ. 8227.331

ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΚΟΥΤΟΥ

Στις 28 Οκτωβρίου 1940, με τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου, εἶχα στὸ μαγαζὶ μου στὸ Γανναδὶ 60.000 δρχ. βερεσέδια καὶ 25.000 δραχ. παραγγελία ἐμπορεύματος που εἶχε ἔλθει στὴν Κόνιτσα στὸ πρακτορεῖο Β. Ζδράδου. "Εστειλα τὸ Χρ. Τσανάδη νὰ τὸ φορτώσῃ, ἀλλὰ γύρισε πίσω ἀπὸ τὴ Μεσαρὶὰ σὰν ἄκουσε τὰ κακόνια που ἔπεφταν στὸ Πωγῶν. "Οπως ἔμαθα ἀργότερα ἀπὸ στρατιῶτες που ἀνακατέλαβαν τὴν Κόνιτσα, ὑπῆρχαν στὴν ἀγορὰ κιβώτια ἀπὸ σαπούνι που πουλοῦσε κάποιος μὲ τὸ ὅνομά μου.

Τὸ ἐμπόρευμα που εἶχα στὸ μαγαζὶ τὸ ἀφησα ὅπως ήταν, διότι ἐνόμιζα ὅτι τὰ εὔρωπαικὰ στρατεύματα δὲν ἔξοιτοῦνται μὲ τὰ στρατεύματα τῶν Βαλκανίων. Μετὰ ἀπὸ 2 ἡμέρες ἦλθαν οἱ Ἰταλοί, ἔσπασαν τὴν πόρτα καὶ πῆραν ὅσα μπόρεσαν. Πέρασε ὁ Ἀλ. Παπαδημητρίου, μίλησε στὸν ὑπεύθυνο ἀξιωματικὸ καὶ αὐτὸς μὲ τὸ μαστίγιο ἔδιγαλε ἔξω τοὺς στρατιῶτες καὶ ἔδιγαλε καραμπινέρους που τὸ φύλαγαν μέχρι που ἔφυγαν τὴν ἄλλη ἡμέρα. Ἡλθαν ὅμως ἄλλα τμήματα που μοῦ ἐπίταξαν ἀρκετὰ εἰδη καὶ μοῦ ἔδωκαν 100 λέκ. Τὴν ἄλλη μέρα 5 - 6 στρατιῶτες ἔσπασαν τὶς κλειδωνιές καὶ πῆραν διάφορα εἰδη που τὰ ἔδιδαν γιὰ νὰ πάρουν κότες. Τὸ λίγο πρᾶγμα που ἀφησαν τὸ μετέφερα κρυφίως ἔνα δράδυ στὸ σπίτι τοῦ Λ. Παπαζήκου.

"Οταν ἦλθαν οἱ Ἰταλοί στὴ Μεσαρὶά, μάζεψαν τὸν κόσμο νὰ καυδαλίσῃ πέτρες καὶ νὰ κτίσουν τὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Μ.λ. Νικᾶ ὅπου ήσαν ωχυρωμένοι γιατὶ ἐφοδιοῦντο τοὺς ἀντάρτες. Ἐνθυμοῦμαι ἦταν ἡμέρα τῆς Μ. Παραπτευτῆς που ἦλθε ὁ Τενέντε μὲ τὴν ἀκολουθία του καὶ μὲ εἰδοποίησαν καὶ τοῦ ἔκοψαν τὰ μελλιά, ἐνῷ ὁ σκοπὸς στεκόταν προσοχὴ ἐπάνω μου.

Σὲ λίγο ἦλθαν στὸ Γανναδὶ καὶ μᾶς συγκέντρωσαν στὸ Παρθεναγωγεῖο ὅλους τοὺς ἄνδρες. "Επικασαν πρῶτον τὸν Χρ. Σκούρα καὶ τὸν κρέμασαν μὲ τὴν τριχιὰ στὸ παράθυρο καὶ τὸν χτυποῦσαν ἀλύπτητα ἐνῷ αὐτὸς φώναζε. Μετὰ μᾶς στήκωνταν ἔναν καὶ ὅποιος ἔδιδε τὸ ὅπλο ἀφήνονταν ἐλεύθερος. "Οταν ἦλθε τῇ σειρά μου, μὲ πῆραν στὸ διαιρέτιο τῆς ὁπτικάλας καὶ

μοῦ λέγει ὁ Κάπος που ἦταν ἐπικεφαλῆς τῶν πολυοδόλων: «Ἐσύ ἔχεις ἔνα ὅπλο στὸ δάσος κρυψιμένο, σύρε νὰ τὸ φέρης γρήγορα γιατὶ θὰ πᾶς δεμένος Κόνιτσα, Γιάννενα, Μεσολόγγι. Σκέψου λίγη ὥρα καὶ πές μας ποιός ἔχεις ὅπλα στὸ χωριό». Τοῦ ἀπῆγτησα ὅτι ἐγὼ δὲν εἶχα ποτὲ ὅπλο διότι εἴμαι μπακάλης, οὕτε ξέρω ἄλλου νὰ ἔχῃ ὅπλο καὶ νὰ μὴν τὸ παρέδωκε. Τότε μοῦ ἀστραψαν 3 - 4 χαστούκια ὁ Κάπος καὶ 3 - 4 ὁ ἄλλος καραμπινέρος καὶ μοῦ λέγουν πήγανε ἔξω. Πήγα καὶ στάθηκα στὴ σάλα καὶ περίμενα νὰ ξεκρεμάσουν τὸ Σκούρα καὶ νὰ κρεμάσουν ἐμένα. Βλέπω σὲ λίγο νὰ ἀνεβαίνῃ τὴ σκάλα ὁ Τενέντε καὶ ὅγικε ὁ Ἀναστάτης καὶ τοὺς ἔλεγε: «Φθάνει, μὴν τὸν βασανίζετε ἄλλο τὸ Σκούρα». "Επειτα ἀποτείνεται σὲ μένα ὁ Τενέντε καὶ μοῦ λέγει: «Ἐσύ τὶ αἴμεις ἔδω;» καὶ μοῦ δίδει μὰ μὲ τὸ μαστίγιο στὸ λαυρὶ που μάτωσε, «ψύγε» μοῦ λέγει καὶ μπῆκα μέσα που ἦταν καὶ ἄλλοι. Ἀφοῦ κοσκίνισαν καλὰ ὅλους καὶ τοὺς περισσότερους υπεράσπισεν ὁ Εύ. Ξειγδές που ἦταν πρόεδρος τῆς Κοινότητος, μᾶς ἀφήσαν καὶ φύγαμε γιὰ τὰ σπίτια μας.

"Οταν πρωτοήλθαν οἱ Γερμανοί, ήσαν 43 τὸν ἀριθμό, που ξεκίνησαν νύχτα ἀπὸ τὴν Κόνιτσα. Πέρασαν τὸ φυλάκιο τοῦ ΕΑΜ ὅπου ἦσαν σκοποί ὁ Ι. Τζιμινάδης καὶ Χ. Γιούσιος, οἱ δύοτοι κοιμοῦνταν καὶ δὲν τοὺς κατάλαβαν καὶ ἦτο εὐτύχημα αὐτό, γιατὶ ἀν τοὺς χτυποῦσαν θὰ μᾶς ἔβαζαν φωτιά. Μετὰ ἔκαμψαν καφὲ στὸ μαγειρεῖο τοῦ Νικολαΐδη, τὸν ἔβαλαν στὰ παγούρια καὶ πῆραν δρόμο γιὰ τὴν Πουρνίδα.

"Οταν ἦλθαν οἱ πολλοὶ Γερμανοί στὶς 2 Ιουλίου 1944, θειάφιζα στὸ Καπηλεϊδ καὶ ἄκουσα νὰ λένε ὅτι ἔργονται οἱ Γερμανοί. "Ετρεῖα γρήγορα τὸν ἀνήφορο στὸν "ΑΓ Νικόλα καὶ ἔβλεπα που περνοῦσαν δύο - δύο κάθε 100 δύριματα καὶ πήγαιναν χιλιάδες γιὰ τὸ Κεράσοβο. "Αλλοι ἦλθαν ἀπὸ τὴ Μεσαρὶά καὶ γιόμιτε τὸ χωριό Γερμανούς. Οἱ χωριανοὶ φεῦγουν γιὰ τὴν Αγ. Βαρθόλωμα καὶ ἄλλοι γιὰ τὸ δάσος Γλυκό. Βρήκα τὰ παιδιά μου ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι που ἔπαιζαν καὶ ἔμεινα μαζὶ τους στὸ Ελεύθερος

ΣΩΤΗΡΗ Π. ΤΟΥΦΙΔΗ: «Η Κόνιτσα και τα χωριά της — Τουριστικός Όδηγος». Έκδ. «Ιστορία και Τέχνη», 1978.

τοῦ Θεοῦ. Η γυναίκα μου ήταν γιὰ χορτάρι και ὅταν ἔμαθε ὅτι εἶναι πολλοὶ Γερμανοὶ στὸ χωριό, πῆγε στὰ Βαρκά ὅπου ἔκρυψε τὸ γοιαρί μέσα στὰ σιτάρια και ἥρθε και κλειστήκαμε στὸ σπίτι. Στὴν αὐλὴ και ἐπάνω στὸν αῆπο εἶχαν κατασκηνώσει πολλοὶ και κάτω στὸ σπίτι τοῦ Τσιόγκα ήταν μιὰ διμοιρία. "Ενας ποὺ μᾶς εἶδε ὅτι εἴμαστε μέσα προσπαθοῦσε νὰ ἀγοίξῃ τὴν κλειδωγιὰ μὲ τὸ μαχαῖρι. Κόντευε νὰ γυντώσει και σκεπτόμουν πῶς θὰ ξενυχτώσω. Επῆρα ἔνα γκιοῦμι δῆθεν ὅτι πάω νὰ πάρω μερὸ και μὲ τὴν εὔκαιρια αὐτὴ χαιρέτησα τὸ λοχία που ήταν στὴν πόρτα τοῦ Τσιόγκα. Μοῦ ἔδωκε 3 - 4 πουρά και μου ἔδειχνε τὶς φωτογραφίες τῆς γυναίκας του. Συνεννοούμεθα μὲ λίγα Γαλλικά. Μοῦ εἶπε ὅτι τὴν γύχτα δὲν πρόκειται νὰ μὲ ἐνοχλήσει κακείς.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔφυγαν αὐτοὶ και μάθαιμε ὅτι ἔρχονται ἄλλοι, οἱ δποῖοι πρόσθαλαν και 2 γυναῖκες ισὲ κάποιο χωριό. "Όλος σχεδὸν ὁ κόσμος ἔφυγε ἐκεῦνο τὸ δράδυ μὲ τὰ ζῶα και κουμηθήκαμε στὸ δάσος Γλυκό. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ποὺ ἐπιστρέψαμε δρῆκα πόρτες και ντουλάπια σπασμένα, τὰ βαγένια ἔξω και τὴν καλύδα μὲ τὸ χόρτο ἄδεια. Μοῦ πῆραν ἀκόμη και μιὰ βελέντζα τραγομαλλίσια, δυὸ παλιὰ ὠρολόγια και τὸ φωμί. Φεύγοντας γιὰ τὴν Φούρκα και τὴν Σαμαρίνα ἐλεηλάτησαν τὰ σπίτια και κατέστρεψαν τὰ καλομπόκια στὰ χωράφια γιὰ νὰ ἀναγκασθοῦν οἱ ἄνδρες νὰ μήν φύγουν ἀντάρτες στὰ δουνά.

Κατὰ τὶς ἐπόμενες ἡμέρες οἱ περισσότεροι συγχωριανοὶ κατέφυγαν μὲ τὰ ζῶα τους στὴν "Αἱ Βαρβάρα και στὴ Νταδῆ". Εγὼ ἔγὼ μὲ τὴν οἰκογένειά μου ἐγκατασταθήκαμε στὰ «Δέντρα» τοῦ Μητρούση. "Οταν ἐδοιμάρδισαν τὸ χωριό οἱ Ιταλοί, οἱ πιὸ πολλοὶ κρύφτηκαν στὰ λακκώματα. Εγὼ ἔτυχε νὰ δρεθῶ στὴν ράχη τοῦ λόφου Σταυρός, ὅπου ξάπλωτα ὅταν μὲ πολυβόλησαν τὰ ἀεροπλάνα. "Οταν αὐτὰ ἔφυγαν, μπῆκα πρῶτος στὸ χωριό που ήταν πολὺ φοβερὸ χωρίς κόσμο.

‘Ωραῖο και ἀξιόλογο τὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλίο, τόσο σὲ περιεχόμενο ὅσο και σὲ ἐμφάνιση. Έκπληρώνει ἀπόλυτα τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὅποιο γράφτηκε: «νὰ βοηθήσει τὸν ἐπισκέπτη τῆς Κόνιτσας, ἀπλὰ και σύντομα, νὰ γνωρίσει τὴ μικρὴ πολιτειούλα και τὰ χωριά τῆς ἐπαρχίας».

Λίγες βέβαια οἱ πληροφορίες που παραθέτει στὶς πρῶτες σελίδες σχετικὰ μὲ τὴν ιστορία τῆς ἀλλὰ σωστὲς και ἔξακριθωμένες. Δὲ λείπουν και μερικὲς διαπιστώσεις που δείχνουν πῶς ὁ συγγραφέας ἔχει συλλάβει στὶς πραγματικές του διαστάσεις και τὸ σημερινό της πρόσθλημα: Τὴν πάλη τῆς «μὲ τὸν μινώταυρο τῆς ἀστυφιλίας» και τὴν ἀνάγκη τῆς κρατικῆς συμπαράστασης γιὰ τὴν ἀξιοποίησή της, γιὰ νὰ γίνει «πραγματικὴ νύφη» τοῦ βουνοῦ.

‘Η περιήγηση στὴν πόλη τῆς Κόνιτσας γίνεται μὲ τρόπο ἀπλὸ ἀλλὰ ζωντανό. Χωρὶς πολυλογία ὁ κ. Τουφίδης σοῦ ύποδεικνύει αὐτὸ ποὺ ἀξίζει νὰ δεῖς, προσθέτοντας και τὰ ἀπαραίτητα ιστορικὰ ἡ τουριστικὰ στοιχεῖα. Πρέπει ἀκόμη νὰ προστεθεῖ ὅτι ἡ σχετικὴ περιγραφὴ κάθε τουριστικοῦ χώρου γίνεται μὲ λογοτεχνικὸ ἐπιγραμματικὸ τρόπο. Παραθέτουμε χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα, ἀναφερόμενο στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Χουσεῖν - μπέη. Γράφει ὁ κ. Τουφίδης (σελὶς 26):

«Βαδίζοντας στὸ παλιὸ καλντερίμι, περνᾶμε τὶς πύλες μὲ τὰ πελεκημένα ὀγκωνάρια και βρισκόμαστε στὴν αὐλὴ του. Οἱ τοῖχοι ψηλοὶ και σκεπασμένοι μὲ κισσούς και μούσκλια. Πόρτες παλιές, παράθυρα σαρακοφαγωμένα, πεζούλια χορταριασμένα ἀπ' τὴν ἐγκατάλειψη τῶν ἀνθρώπων... Μπαίνουμε μέσα. Ταβάνια ὄμορφα σκαλισμένα ἀπὸ τὸ σκαρπέλο τοῦ λαϊκοῦ τεχνίτη, ποὺ μὲ ἀστείρευτη ἔμπνευση και παράξενη φαντασία δημιούργησε μιὰ ἴδιότυπη τεχνοτροπία.

Μὲ δόηγὸ τὴν παράδοση και τὴν ιστορία, βλέπουμε στὰ βάθη τοῦ χρόνου τ' ἀνθρώπινα μεγαλεῖα: Τὶς πέτρινες, σκαλιστὲς βρύσες μὲ τὸ δροσερὸ νερὸ ποὺ ἔτρεχε και πότιζε τοὺς ὅμορφους μπαχτέδες, μὲ τὶς λογῆς λογῆς πρασινάδες, τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν, τὰ κελαθδήματα τῶν ἀηδονιῶν.

Και μέσα σ' αὐτὸ τὸ φυσικὸ περίγυρο, μπέηδες, χαρέμια, ἀρχοντιὰ και αἷμα...».

Μὲ τὸν ἴδιο λιγόλογο και συγκρατημένο λυρισμὸ και στὸν ἴδιο τόνο ὁ κ. Τουφίδης σκιαγραφεῖ τὴν «περιρρέουσα» ἀτμόσφαιρα τοῦ θρύλου και τῆς ιστορίας, στὴν ὅποια προβάλλονται τὰ ἐρείπια και τὰ ἀπομεινάρια σὰν παληὲς ἀντίκες στὸ περιδέραιο τῆς Κόνιτσας.

“Οσον ἀφορᾶ τὰ τρία πρῶτα μέρη τοῦ βιβλίου, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ ἐκφράσουμε τὴν ἀπόλυτη ίκανοποίηση τοῦ ἀναγνώστη, νιατὶ δ. κ. Τουφίδης κατορθώνει μὲ εύληπτο τρόπο και ἀπλὸ ποιητικὸ λόγο νὰ

("Εγγραφα και ντοκουμέντα)

(Συνέχεια)

ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΙΣΒΟΡΟΣ (ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ) ΕΤΟΣ 1795

Ο ταπεινὸς εὐχέτης ὑμῶν ὑποδόλλει τὰ ἔξης.

Οἱ ὑπὸ φόρον κάτοικοι τοῦ ἐν τῇ Ὑποδιοικήσει τῆς πόλεως Κονίτσης ὑποκειμένου χωρίου Ἰσθόρου, ὑπέβαλλαν αἴτησιν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην παραπομούμενοι ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Σέργιανη Μεχιμετλῆδες, Ἡσᾶ Σάλιος, ὁ ἐκ Γλύνας υἱὸς Μουχτάρ, καὶ ὁ ἔξ Οὔσέτσικας Δεμίρ καὶ λοιποί, καὶ ἄλλοι γνωστοί, ὡν τὰ χωρία εἶναι πλησίον καὶ πέριξ τοῦ χωρίου μας, πρὸ δικτὼ δέκα ἑτῶν κατέλαβαν αὐθαρέτως καὶ διαίως τὰς θερινὰς βοσκάς μας, ἔξήχθησαν δι' ὑψηλῆς διαταγῆς παρὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κτηματολογίου καὶ ἔξετέθησαν καὶ κατεχωρίσθησαν ἔκαστον διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ τέλους αὐτῶν τὰ ὅρια τοῦ χωρίου μας, ἀτυχα ἀρχονται ἀπὸ τῶν τριῶν (ἔνταῦθα ὁ χάρτης εἶναι ἐφθαρμένος) ἐκ τούτων εἰς τὸ ναυμενῖκο, Σιεληγκούρα καὶ Καρβογίτσα, ἐκ τοῦ ποτα-

μᾶς δώσει ζωντανὴ καὶ παραστατικὴ εἰκόνα τοῦ τόπου του. Σὲ μιὰ δεύτερη ἐπανέκδοση θὰ ἔχει νὰ προσθέσει πολὺ λίγα στὴν ίστορία τῆς μαρτυρικῆς στὰ νεώτερα χρόνια Κόνιτσας καὶ τίποτε ἄλλο.

Στὰ τελευταῖα δύμας μέρη νομίζουμε ὅτι χρειάζεται νὰ προστεθοῦν μερικὲς ἀκόμη γραμμὲς γιὰ τὰ δύμορφα χωριὰ ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δύμορφιὰ καὶ τὴν ίστορία τους ἔχουν καὶ τὶς προσωπικότητές τους, τοὺς εὔεργέτες τους καὶ τόσα ἄλλα νὰ δεῖξουν. Μένει τὸ ἔργο αὐτὸ στὸν κ. Τουφίδη ποὺ μὲ τὸ Βιβλίο του ἔδειξε πῶς ξέρει νὰ δώσει, καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, τὴ φυσιογνωμία τοῦ τόπου του γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ περιγραφικὸ ταλέντο του πλησιάζει τὴ γενέθλια γῆ του καὶ μὲ ἀστείρευτη ἀγάπη, ἔνα αἰσθημα ποὺ μᾶς κάνει πιὸ εύαίσθητους καὶ πιὸ εἰσδεκτικοὺς στὰ μύχια τῆς ψυχῆς τοῦ τόπου μας.

Συγχαίρουμε θερμὰ τὸν κ. Τουφίδη καὶ τὸν εὐχαριστοῦμε γιατὶ μὲ τὸ Βιβλίο του ἔδωσε σὲ μᾶς τοὺς ξενητεμένους τὴ χαοά, νὰ ζήσουμε γιὰ λίγο, ἔστω, καὶ νοερὰ μιὰ ἐλκυστικὴ περιοχὴ τῆς Ἡπείρου, τὴν πανέμορφη Κόνιτσα.

ΒΑΣΙΛΗΣ Χ. ΜΑΚΗΣ

μίου εἰς τὴν μελισσόπετραν, καὶ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν λόφον Μαρίτσαν, εἰς τὸν Σωτῆρα, καὶ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Τζαήρη, καὶ εἰς πὸν ρύανα τῆς ηλεισωρίας ντερβέν, καὶ κατεχωρίσθησαν ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ ὑψηλῷ φεριμανίῳ. Συμφώνως πρὸς τὸ ὑψηλὸν διάταγμα, τὸ ιερὸν δίκαιαιον καὶ τὴν διαταγὴν τοῦ Νομάρχου, ἐγένετο μετάβασις εἰς τὸ ἐπίδικον μέρος, καὶ διὰ τοῦ κληρονομίας Μουλᾶ Σουλεϊμάν ἐγένετο καὶ αὐτοφύα καθ' ἥν πράγματι (ἔνταῦθα ὁ χάρτης εἶναι ἐφθαρμένος) ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ὑψηλῇ διαταγῇ (ἔνταῦθα ὑπάρχουν λέξεις δυσανάγνωστοι) ἐτέθησαν συμφώνως πρὸς τὸν ιερὸν νόμον τὰ σύνορα, καὶ παρηγγέλθησαν ὡνα ἀπόσχωσιν ἐπειδίγοντες, καὶ ἐγνωστοποιήθη τὸ πράγμα παρὰ τοῦ Ἱεροδικείου.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ

Τ.Σ. Χασάν Ιεροδίκης Κονίτσης
Ρεμπιούλ Αχήρ τοῦ ἔτους 1220 — 1795

Ἐνεργηθήτω συμφώνως πρὸς τὰς ἐγγραφὰς αἵτινες ἔξήχθησαν ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κτηματολογίου, καὶ ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ παρούσῃ ἀποφάσει τοῦ Ιεροδικείου. Εἰς τὸ ἔξης δὲ δέον νὰ παρεμποδισθῇ ἡ διέγεξις.

Τῇ 9 Δεκεμβρίου 1220. (ἔτος 1795).

Τ.Υ. 3972. Βεβαιοῦται μετ' ἀντιπαραστολὴν κτλ.

Δικαστικὴ ἀπόφασις.

Τ.Υ. Ιεροδίκης Ὑποδιοικήσεως Κονίτσης Χασάν.

Τ.Σ. Χασάν.

Οἱ ἐν τῷ χωρίῳ Ιζθόρ τῆς Ὑποδιοικήσεως Κονίτσης τῆς Διοικήσεως Ιωαννίνων κατοικοῦντες ὑπὸ φόρον ραγιαδες ὑποδιλόντες δι' αἰτήσεως παράπονα καὶ διεκτραγωδήσαντες τὰ δεινοπαθήματά των ἔξεθηκαν τὰ ἔξης ἐπειδὴ οἱ υἱοὶ τοῦ Μεχιμετλῆ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ — ΕΚΕΨΕΙΣ — ΚΡΙΣΕΙΣ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ — ΚΟΝΙΤΣΑ 24 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Πέρασαν 67 χρόνια από τις μεγάλες αύτες ήμέρες του 1913. Κι' όμως οι έγδοντάρηδες, οσοι έπιξούν όκομα στα χωριά μας, παιδιά και έφηβοι τότε, τις θυμούνται με συγκίνηση και καθώς μᾶς διηγούνται μεταδίδουν και σε μᾶς τὸ ρίγος του έθνικου ἐνθουσιασμοῦ.

Στις 21 Φεβρουαρίου πέφτει τὸ Μπιζάνι. Τὰ Γιάννενα είναι ἐλεύθερα. Ἡ "Ηπειρος είναι ἐλεύθερη.

Τὰ ὄνειρα, οἱ πόθοι και οἱ ἐλπίδες τῶν παππούδων μᾶς και τῶν προσπαππούδων μᾶς, ποὺ μέσα στὴ σκλαβιὰ 5 αἰώνων τὰ θέρμαναν οἱ δάσκαλοι στὰ σχολεῖα τῶν Γιαννίνων και τοῦ Ζαγοριοῦ, τῆς Κόνιτσας, τῆς Μόλιστας και τῆς Βουρμπιανῆς και τῶν ἄλλων χωριῶν μᾶς, ἔγιναν πραγματικότητα.

Ἡ 21 Φεβρουαρίου Καθοριστικὴ ήμερομηνία ἀπελευθέρωσης ὅλης τῆς Ἡπείρου ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγό. "Ομως τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ χωριά τῆς ἐπαρχίας μᾶς ήταν ἐλεύθερα ἀπὸ τὸ Νοέμβρη — Δεκέμβρη τοῦ 1912. Τὰ ἐθελοντικὰ ἀνταρτικὰ σώματα ποὺ εἶχαν συγκροτήσει οἱ Βουρμπιανίτες, οἱ Σελτσιῶτες, οἱ Κερασοβίτες, οἱ Φουρκιῶτες, οἱ Διστρατιῶτες και οἱ κάτοικοι τῶν ἄλλων χωριῶν, εἶχαν περιορίσει τοὺς Τούρκους στὴν Κόνιτσα κι ὡς τὴ Σιουσνίτσα — Ζάρωση — Μόλιστα. Σὲ μιὰ ἑξόρμησή τους μὲ μεγάλες δυνάμεις οἱ Τούρκοι

Ἡσᾶ Σάλιου, κάτοικοι τῶν χωρίων ἀτινακεῖνται πλησίον τῶν δρίων και συγόρων τῆς ἀγέναθεν ὑπὸ κατοχὴν και ἔξουσίαν μᾶς τελούστης θερινῆς διοικήσ τοῦ χωρίου μᾶς, ώς και οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Γλήνας, και ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Οὔτετσκας Δεμίρ και λοιποί, κατέλαθον και κατέχουν ἀδίκως ἀπὸ δικτὼ - δέκα ἑτῶν τὰ δρια τοῦ χωρίου και τὴν θερινὴν διοικήν μᾶς, νὰ γραφῶσι κατόπιν ὑψηλῆς διαταγῆς παρὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κτηματολογίου τὰ δρια και σύνορα τῶν χωρίων μᾶς ἔκαστον τῶν δποίων τυγχάνει κατακεχωρισμένον και ἀναγράφεται μὲ τὰ παλαιὰ σύνορα (ἐνταῦθα τέσσαρες λέξεις δυσανάγνωστοι) ἀτινακεῖνται ἐκ τῶν τριῶν λόφων Καμενίκο, Σελγκούρα και Καρδουνίτσα, και ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸν ποταμὸν τῆς κλεισωρίας (Δερβέν) και ἔκειθεν εἰς τὴν μελισσόπτεραν και λόφον Μαρίτσης Σωτήρ και Μαρίτσα μέχρι και τοῦ ἀγροῦ Τζαήμ. Συγωδὰ δὲ τῷ Αὐτοκρατορικῷ διατάγματι, τῷ ιερῷ νόμῳ, και τῇ διαταγῇ τοῦ ἐνδοξωτάτου Νομάρχου Ἰωαννίνων Βεζύρη Ἀλῆ Πασιᾶ, ἐγένετο ἐπὶ τόπου αὐτοψία και διὰ τοῦ διορισθέντος κλητῆρος, καθ' ἥν ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ ὑψηλῇ διαταγῇ ἀναφε-

ρόμενα δρια ἀτινακεῖνται ἀναφέρονται και κατεχωρίσθησαν ἐπὶ τόπου είναι πράγματι τουαῦτα. Ἡρωτήθησαν και ξένοι, οἵτινες θερινὴσαν ὅτι γνωρίζουσι ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει ώς ἀναφέρεται ἐν τῷ φιρμανίφ. Ἐφ' ὧ ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι κατέχουσιν αὐθαιρέτως, ἐπεδικάσθη ἡ θερινὴ διοική συμφώνως πρὸς τὸν ιερὸν νόμον, παρημποδίζθησαν και παρηγγέλθησαν ἵνα ἀπόσχωσι, και γραφὲν τὸ παρὸν ιερογομικὸν ἔγγραφον ἐδόθη εἰς χείρας των. Τῇ αἰτήσει δὲ ἐγράφησαν τὰ λαθόντα χώραν τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1220 = 1795. (Εἰς τὴν ὅπισθεν σελύδα).

Ἐνεργηθήτω συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ παρόντι ιερογομικῷ ἔγγράφῳ ἀναφερόμενα.

Τῇ 9 Δεκεμβρὶ οὐλ ἐδέλ 1220 Τ.Υ. Ἀλῆς.

Ἄριθ. 3973. Βεβαιοῦται μετ' ἀντιπαραβολὴν ὅτι τὸ ἀνωτέρω είναι ἀκριβῆς μετάφρασις τοῦ προσηρτημένου Τουρκικοῦ ἔγγραφου φέροντος σημείωσιν μετ' ἀριθμοῦ και χρονολογίας τῆς γενομένης μεταφράσεως κλπ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

κατορθώνουν νά φτάσουν ώς τὸ Κεράσοβο και νά τὸ ιάψουν. "Ομως πιέζονται από τους ἀντάρτες μας και συμπύσσονται.

‘Ο Τζιαβίτ ποὺ ορατοῦσε τὴν Κόνιτσα μὲ τὶς δυνάμεις του ὅταν ἔμαθε ὅτι τὰ Γιάννινα ἔπεσαν, φεύγει πρὸς τὸ Μπουραξάνι γιὰ τὴν Πρεμετή. Στὶς 23 Φεβρουαρίου οἱ ἀντάρτες μπαίνουν στὴν Κόνιτσα και οἱ καμπάνες τῆς Μητρόπολης τοῦ "Αἱ Νικόλα μεταδίδουν τὴ χαρμόσυνη ἀγγελία. Τὴν ἐπομένη στὶς 24 Φεβρουαρίου οἱ κάτοικοι τῆς Κόνιτσας και τῶν γύρω χωριῶν ὑποδέχονται τμήματα τοῦ ταχτικοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ποὺ οκτέβαινε από τὰ Γρεβενά.

‘Ο ἐνθουσιασμός, ὁ γενικὸς σημαίοστολισμὸς και ή ἐπίσημη δοξολογία στὴ Μητρόπολη μὲ τὸν τότε Μητροπολίτη Σπυρίδωνα, χάρισαν στὴν Κόνιτσα ἀλησμόνητες στιγμές.

Εἶναι από τὶς μεγάλες ήμερομηνίες τοῦ τόπου μας.

Γράφουν γιὰ μᾶς

‘Ἐπανεξιδόθη ἡ «ΚΟΝΙΤΣΑ»

‘Ἐπανειδόθηκε ἡ «ΚΟΝΙΤΣΑ» μηνιαῖο ὄργανο ἐπικοινωνίας και προσδιολῆς τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας, τεῦχος Γενάρη. Στὴ συντακτική τῆς ἐπιτροπὴ συμμετέχουν οἱ κ.κ. Γιάννης Λυμπερόπουλος και Χαρίλαος Γκούτος δικηγόροι, Νικόλαος Γιάκκας γεν. ἀρχιαπρος ἐ.ἄ., Παντελῆς Κυπαρίσσης συγ) ρυης ἐ.ἄ. και Λάμπρος Βλάχος ἐκπαιδευτικός.

Η «Κόνιτσα» εἶχε ἐκδοθεῖ από τὸ 1962 ὥς τὸ 1973, ὡς μηνιαῖο περιοδικὸ ἀπό τὸν Σύγδεσμο Κονιτσιωτῶν ὁ «Ἀδος» και μὲ διευθυντὴ τὸν κ. Γιάννη Λυμπερόπουλο. Στὶς στῆλες τῆς εἶδαν τὸ φῶς ἀξιόλογες ἔργασίες γύρω από τὴν Ιστορία και λαογραφία τῆς Κόνιτσας, οἱ διποὺς ἀποτελοῦν σήμερα σημαντικὴ πηγὴ γιὰ διποὺς καταπιάνεται μὲ τὰ πνευματικὰ θέματα τῆς Ἡπείρου. Έκτὸς απὸ αὐτὰ ἡ «Κόνιτσα» προέβαλε σωστὰ τὰ οἰκονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά προβλήματα τοῦ τόπου και δοήθησε κατὰ πολὺ στὴν σωστὴ ἀντιμετώπισή τους από τοὺς ἀριμοδίους.

Συγχαίρομε ὅσους εἶχαν τὴν πρωτοβουλία τῆς ἐπανέκδοσης και ἐλπίζουμε ὅτι ὅλοι οἱ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΕΣ θὰ περιβάλλουν τὴν «ΚΟΝΙΤΣΑ» μὲ ἀγάπη και στοργὴ και ἔτσι θὰ μπορέσει νὰ συνεχίσει ἀνεμπόδιστα τὴν ἔκδοσή της γιὰ τὸ καλὸ τῆς μαρτυρίης και ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς τῆς παποΐδας Ἡπείρου. "Αλλωστε ἡ συγδρομή τῆς εἶναι μηδαιμιγή, 300 δρχ. τὸ χρόνο και τὸ περιεχόμενό της τόσο ἀξιόλογο και ἐλκυστικὸ ὥστε μόνο κακὸς Κονιτσιώτης δὲν θὰ δεῖξε: ἐγδιαφέρον, ἀλλὰ κακοὶ Κονιτσιώτες δὲν ὑπάρχουν.

«ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ»

Φλεβάρης 1980

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

"Ἐρχομαι ἐκ γέου γὰ χαιρετίσω τὴν ἐπανέκδοσι τοῦ περιοδικοῦ «ΚΟΝΙΤΣΑ». Ἐνῷ ᾧτο ἔνα τόσῳ ὥραῖο και πλούσιο περιοδικὸ δὲν ἔπειτα τελικά, γιατὶ δὲν ἔγινε ὅ,τι ἔπρεπε ἀπ' τὴν ἀρχὴ γὰ γίνη. Και τώρια ἔτον δὲν γίνει ὅ,τι πρέπει νὰ γίνει, ὁ ὕδιος κίνδυνος ἔγκυπάρχει. Ἐὰν δὲν ἀγκαλιασθῇ τὸ περιοδικό (και ὅ,τιδήποτε) ἀπὸ τὰ ζωντανὰ στοιχεῖα (ἀσχέτως μορφώσεως) τῶν 30, 40 και 50 ἑτῶν ποὺ ορατοῦν στὰ χέρια τους τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς και τῆς ζωῆς, τὸν ὕδιο κίνδυνο θὰ διατρέξουμε. Τὸ περιοδικὸ πρέπει νὰ γίνη ὅπωσδήποτε κτῆμα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων και τῶν νεωτέρων ἀκόμη ποὺ θὰ ἔχουν και τὴ μεγαλύτερη ἀνάγκη του. Εἶναι εύκολώτερο ν' ἀναζωπυρώσεις μία ἀγάπη παρὰ νὰ δημιουργήσῃς μία γέα. Και δταν λέμε ἀγάπη ἔννοιμε τὴν ἀγάπη τοῦ χωριοῦ ποὺ φαίνεται ἀπ' τὴν ἀγάπη γιὰ τὸ σύλλογο. "Οσο μπορεῖ κακεῖς ν' ἀντικαταστήσει τὴ Μάνα του ὅλο τόσο και τὸ σύλλογο τοῦ χωριοῦ του.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ περιοδικὸ ἐπανειδίζεται: ὕστερα απὸ μία μεγάλη περίοδο διακαπῆς και τὸ χειρότερο σὲ μία δύσκολη ἐποχή. Θὰ χρειασθῇ μεγάλη προσπάθεια ἐκ μέρους πάντων γιὰ νὰ τύχει καλῆς ὑποδοχῆς, ιστοργῆς και ἀγάπης ἡ «ΚΟΝΙΤΣΑ» και κυρίως απὸ τους ΝΕΟΥΣ φίλους και συνδρομητὰς ποὺ πρέπει τελικὰ νὰ γίνουν ὅπωσδήποτε δρισμένοι ὀπ' αὐτοὺς και συνεργάτες. Οἱ Σύλλογοι ἀς τὴν ἀγκαλιάσουν, ἀς τὴν ἀγαπήσουν τὰν τέκνο δικό τους πραγματικό. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ἀλλωστε και τὸ κύριο ἔργο τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς στὴν διποῖα εὐχόμεθα κάθε ἐπιτυχία.

Μὲ ἀπειρη ἀγάπη

ΣΩΤ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ιωάννινα

ΚΙΝΗΣΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ

· Ο Χορὸς τοῦ Συνδέσμου Βουρμπιανίτῶν

Οἱ Βουρμπιανίτες τῆς Ἀθήνας ἔχουν ἔνα ζωντανὸ σύνδεσμο ποὺ ἐργάζεται δραστήρια γιὰ τὴ σύσφιξη τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν μελῶν του καὶ γιὰ τὴ βοήθεια πρὸς τὴν Ἰστορικὴ Βούρμπιανη.

Φέτος ὁ σύνδεσμος, ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια, ἐπανέλαβε μὲ πρωτοβουλία τοῦ Προέδρου του κ. Σπ. Μπάρκη καὶ τοῦ διοικητικοῦ του Συμβουλίου τὴν δργάνωση τοῦ ἑτήσιου χοροῦ του.

— Στὸ κέντρο «Καστέλλο» στὰ πατήσια, στὶς 20 Φεβρουαρίου, γύρω στὰ 500 ἄτομα, Βουρμπιανίτες, φίλοι καὶ προσκεκλημένοι γλέντησαν μὲ κέφι καὶ ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ τοὺς δργανοπαῖχτες τοὺς δικούς τους ποὺ τοὺς ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ἰστορικὴν.

— Τὸ διοικητικὸ συμβούλιο ἔδωσε τιμητικὰ τὴν πρώτη σειρὰ στοὺς ἡλικιωμένους Βουρμπιανίτες, ποὺ ἀνοιξαν τὸ χορὸ μὲ τοὺς Ἑλληνικοὺς χορούς, τὸ τσάμικο κλπ. "Υστερα χόρεψαν κοπέλλες τῆς Βούρμπιανης ντυμένες τὶς τοπικὲς ἐνδυμασίες, στὶς ὅποιες τὸ διοικητικὸ συμβούλιο προσέφερε ἀνθοδέσμες.

— Οἱ λαχνοὶ μὲ πλούσια δῶρα ἔγιναν ἀνάρπαστοι καὶ ἔξαντλήθηκαν ἀμέσως.

— Ο χορὸς καὶ τὸ γλέντι συνεχίστηκαν μὲ ἀμείωτο κέφι καὶ χάρισαν σὲ ὅλους ἀλησμόνητες στιγμές.

"Εκκληση

Σὲ ἄλλη στήλη ὁ ἀνταποκριτής μας στὴν ΚΟΝΙΤΣΑ κ. Εύθυμίου, κάνει ἔκκληση νὰ τὸν ἐνημερώνουν οἱ ἀναγνῶστες μας γιὰ νὰ μποροῦν νὰ βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας τὰ γεγονότα, ἡ κοινωνικὴ κίνηση κλπ. τῶν χωριῶν μας.

Αὐτὸ εἶναι εὔκολο νὰ γίνεται μὲ προσωπικὴ συνάντηση μὲ τὸν κ. Εύθυμίου δταν οἱ φίλοι μας κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ χωριό τους στὴν Κόνιτσα ἥ καὶ τηλεφωνικῶς.

— Τὴν ἴδια ἔκκληση κάνουμε καὶ ἀπὸ ἔδω πρὸς τοὺς συμπατριώτες μας τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν ἀλλων πόλεων. .

«Η ΚΟΝΙΤΣΑ» δὲν ἔχει ἐπαγγελματίες συντάκτες καὶ ἀνταποκριτές. Στηρίζεται στὴ βοήθεια καὶ στὴ συνεργασία ὅλων τῶν συμπατριωτῶν μας γιὰ νὰ ἐπιτύχει τὴν στενὴ ἐπικοινωνία μας καὶ τὴν προθολὴ τῶν ζητημάτων τῆς ἐπαρχίας μας.

· Ο Χορὸς τῶν Μολιστινῶν

Τὸ Σάββατο τῆς τελευταίας ἀποκριᾶς (16.2.80) ἡ Μόλιστα (Μεσαριὰ) πραγματοποίησε καὶ φέτος τὸν ἑτήσιο ἀποκριάτικο χορὸ τῆς στὴν εύρυχωρη καὶ πολυτελὴ αἰθουσα τοῦ ξενοδοχείου «ΕΣΠΕΡΙΑ ΠΑΛΛΑΣ», στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας, ποὺ σημείωσε πρωτοφανὴ ἐπιτυχία.

Οἱ Μολιστινοὶ καὶ οἱ προσκαλεσμένοι φίλοι τους χόρεψαν καὶ ἀπόλαυσαν μέχρι τὸ πρωὶ τοὺς παραδοσιακοὺς ἡπειρώτικους σκοποὺς ποὺ μὲ ξεχωριστὴ δεξιοτεχνία ἔπαιξαν τὰ ὅργανα τοῦ χωριοῦ μας (κλαρίγο ὁ Νίκος Αλεξίου) ποὺ πρασκλήθηκαν εὐδικὰ γιὰ τὴν ἐκδήλωση αὐτή.

Μέσα στὴν κατάμεστη καὶ ἐπίκαιρα στολισμένη αἴθουσα καὶ μετὰ τὴν καθιερωμένη προλόγηση τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου Εύαγγ. Σερίφη, τὸ χορὸ ἔσυριαν ὅμοιοφες, λυγερές καπέλλες τοῦ χωριοῦ μας, ντυμένες τὶς πατροπαράδοτες τοπικὲς φορεσιές μὲ τὴν κυριακάτικη φλοκάνα, τὴν χρυσακέντητη ποδιὰ καὶ τὸ βλαχιώτικο μαντήλι. Η στιγμὴ ἥταν μοναδικὴ καὶ σκόρπισε θαυμασμό, συγκινήσεις καὶ μνῆμες τῶν ἀλησμόνητων παλιῶν καιρῶν τῆς ἀκμῆς τῆς Μόλιστας.

"Άλλη πρωτοτυπία τοῦ φετινοῦ χοροῦ μας ἥταν ἡ παρουσίαση ἐνδὸς ἐκλεκτοῦ ἡπειρώτικου μπαλλέτου ποὺ χόρεψε, πρὸς σέρψη τῶν παραδοσιακέντων, ἐπιλεγμένους θειόρρυθμους ἡπειρώτικους χορούς (σιαμαντάκα, φράσια, κλπ.).

Ἐκλεκτὰ φαγητά, πλούσια λαχεισφόρος ἀγορὰ μὲ δῶρα προσφορὲς τῶν χωριανῶν μας, πολύχρωμα μπαλόνια καὶ ἀφθονο καμφετί καὶ σιαρπιστίνες καὶ πρὸ παντὸς γρήσια καὶ ὀνόθευτη μουσικὴ καὶ πραγούδι συγόδευσαν τὴν ἐπιτυχία τῆς ὁμολογουμένως ὥραίας αὐτῆς ἀποκριάτικης ἐκδηλώσεως.

Αιμάρμεσα στοὺς παραδοσιακέντες διακρίναμε τὸ φίλο Ε. Ζαριμπαλά (Ύποστ) γο ἐ.ἄ., τοὺς Γαναδιώτες Γ. Γιούτσο καὶ Γ. Νικολαΐδη καὶ τὶς οἰκογένειες τῶν χωριανῶν μας Χρ. Παπαλάμπρου, Β. Παπαδημούλη, Χρ. Εξαρχον, Κ. καὶ Θ. Δόδα, Β. Πανταζή, Δ. Λέπισιου, Ι. Σεργιάνη, Γ. καὶ Κ. Μπέλσιου, Ε. Ματσιούλη, Μ. Νικᾶ, Μ. Λέπισιου, Κ. Σερίφη κλπ. κλπ.

ΔΗΜ. ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ

Στὴν κοσμικὴ ταβέρνα «τὸ Ἑλληνικὸ χωριό» ἔγινε τὸ Σάββατο στὶς 2 Φεβρουαρίου ὁ ἑτάριος χορὸς τῆς ἀδελφότητας Πηγιωτῶν - Νικανορίτῶν. Τὸ διουκητικὸ συμβούλιο τῆς ἀδελφότητας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν πρόεδρο τῆς κ. Δημ. Κίτσιο ἐργάστηκε δραστήρια γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐκδήλωσης αὐτῆς ποὺ ἀντάμωσε ὅλους τοὺς Πεκλαρίτες καὶ Νικανορίτες τῆς Ἀθήνας σὲ ἔνα γλέντι, ποὺ ἀφγρει σὲ ὅλους εὐχάριστες ἀναμνήσεις.

Ο Πρόεδρος τῆς ἀδελφότητας προσφώνησε τοὺς χωριανοὺς καὶ ἀνοιξε μὲ τὸ διοικητικὸ συμβούλιο τὸ χορό. "Γετερα ὁ χορὸς συνεχίστηκε μὲ κλῆρο ἀπὸ ὅλα τὶς παρέες. Οἱ Κίτσαιοι τοῦ Πεκλαρίου ποὺ εἶναι πολλοί, ἀδέρφια καὶ πρωτοδευτεροξάδερφα ἔδυναν τὸν τόνο στὸ γλέντι καὶ στὸ χορό. Καὶ μαζὶ τους οἱ Τσελιφαῖοι τοῦ Νικάνορα.

"Οπως πάντα ἔγινε καὶ αλήρωση λαχείου καὶ παραδρέθηκαν ἐπίσης φίλοι καὶ προσκεκλημένοι τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητας.

Τὸ αλλιτεχνικὸ συγχρότηρια Σιάτρα σκόρπισε μὲ τὴ μουσικὴ καὶ τὰ τραγούδια τοῦ ἐνθουσιασμὸ καὶ κέφι.

Τὸ χορὸ ἔκλεισε ὁ γλεντζὲς Βαγγέλης Βουρδούκας καὶ ἐπειτα ὁ ὑπέροχος Σάββας Σιάτρας, κήρυξε τὸ φινάλε μὲ τὸ συκινητικὸ τραγούδι: «Η Μαριόλα».

Τὴν Κυριακὴ τῆς ἀποκριᾶς στὶς 17) 2 ὁ ἑξωραϊστικὸς σύλλογος «Ζέρμα» τῶν κατοίκων τῆς Πλαγιᾶς ποὺ ζοῦν στὴν Ἀθήνα, ὀργάνωσε τὸν ἑταριστὸ χορὸ του στὴ ταβέρνα «τὸ χάνι» τῆς ὁδοῦ Κεφαλληγίας.

Η συμμετοχὴ τῶν μελῶν ήταν καθολικὴ καὶ παραδρέθηκαν περίπου 250 ἀτομα.

Στὴν ἀρχὴ ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου κ. Β. Μήτσης τοὺς καλωσόρησε καὶ μίλησε μὲ συντομία γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ χωριοῦ τους. "Επειτα ὁ ἕδιος μὲ τὸ διοικητικὸ συμβούλιο ἀνοιξε τὸ χορὸ καὶ ἀρχισε τὸ γλέντι μὲ τὰ λαϊκὰ ὄργανα καὶ τὸ κλαρίνο τοῦ χωριανοῦ τους Μιχ. Χαλκιᾶ, ποὺ τὸν ἔφεραν ἀπὸ τὸ χωριό. "Εγινε αλήρωση λαχνῶν καὶ ἐπίσης πολλοὶ χωριανοὶ ἔκαναν χειρονομία ἐνίσχυσης τοῦ συλλόγου.

Παρευρέθηκαν ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Πανγκρειωτικῆς Συοικιστονδίας κ.κ. Νάσης καὶ Φούσας, ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς ἀδελφότητας Λαγγάδας καὶ ἀντιπροσωπεία τῆς Λυκόρραχης.

Σὲ ὅλο τὸ γλέντι ἐπεκράτησε ἐνθουσιασμὸς καὶ κέφι μὲ Ἑλληνικοὺς χοροὺς καὶ τραγούδια τοῦ τόπου μας.

· Απὸ τὸ γλέντι τῶν Πηγιωτῶν — Νικανορίτῶν. Στὴ μέση ὁ πρόεδρος τῆς ἀδελφότητας ποὺ προσφωνεῖ.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Έπειδή δὲν μποροῦμε νὰ εἴμαστε πανταχοῦ παρόγυτες ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ τους ἀγαπητούς μας συμπατριῶτες νὰ μᾶς ἐνημερώνουν γιὰ τὰ νέα τους π.χ. ἀφίξεις ταξιδιωτῶν, γεννήσεις, βαπτίσεις, γάμους, παγηγύρια, θανάτους, θωρεὲς κλπ. Έπίσης οἱ κ.κ. Πρόεδροι καὶ Γραμματεῖς Κοινωνίτων γιὰ ζητήματα καὶ ἀνάγκες τῶν χωριῶν καὶ γιὰ κοινωφελῆ ἔργα. Μποροῦν νὰ μᾶς ἐπισκέπτονται στὸ μαγαζί μας στὴν Κόνιτσα ἢ νὰ μᾶς τηλεφωνοῦν στὸ 22578. Ὁ ἀνταποκριτὴς ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Στὶς 20-1-1980 ἔλαβαν χώρα στὴν Κόνιτσα ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν ἐπέτειο τῆς μάχης τῆς Κόνιτσας.

Παρέστησαν ὁ συμπατριώτης μας ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς, κ. Μιλτιάδης Ἀργιάνης, ὁ νομάρχης Ἰωαννίνων, ὁ διοικητὴς τῆς Πρώτης Στρατιᾶς ἀντιστράτηγὸς κ. Βοριᾶς, ἡ Δήμαρχος Δελβινάκιου κ. Κωστῆς καὶ ὄλοι ἐπίσημοι. Στὴ δοξολογία χοροστάτησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυινουπόλεως καὶ Κονίτης κ. Σεβαστιανός.

Ἐψάλη ἐν συνεχείᾳ ἐπιμνημόσυνη δέηση στὸ στρατιωτικὸ Μαυσωλεῖο. Τιμὲς ἀπέδωσε ἡ μουσικὴ τῆς 8ης Μεραρχίας.

—**—

Κατόπιν διεξαγωγῆς Ἀρχαιρεσιῶν στὸ Δῆμο Κονίτης ἔξελέγησαν: Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ὁ κ. Ἰωάννης Γουσγούνης, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ἰωάννης Χατζηρούμπης καὶ Γραμματεὺς ὁ κ. Σωτῆριος Τουφίδης.

Ταχτικὰ μέλη τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ἔξελέγησαν, ὁ κ. Ἰωάννης Μίσιος (Ἀντιπρόεδρος αὐτῆς) καὶ ὁ κ. Βασίλειος Πύλιας. Ἀναπληρωματικὰ δὲ οἱ κ.κ. Βασίλειος Τσαλιαμάνης καὶ Σωτῆριος Βαγενᾶς.

Ἀποκριάτικος Χορὸς στὴ Βούρμπιανη

Μὲ μεγάλη ἐπιτυχίᾳ δργανώθηκε στὴ Βούρμπιανη στὶς 17 Φεβρουαρίου ὁ ἀποκριάτικος χορός.

Γιὰ τὴ μέρα αὐτὴ καὶ γιὰ τὸ χορὸ τοῦ χωριοῦ τους, πῆγαν στὴ Βούρμπιανη Βουρμπιανίτες τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ὁ δήμαρχος κ. Γκότζος καὶ δημοτικοὶ σύμβουλοι, ὁ διοικητὴς τοῦ Τάγματος Κονίτης, οἱ γιατροὶ κ.κ. Βανδέρας καὶ Ρέντζος καὶ ὄλοι.

Έορτάσθηκε καὶ στὴν Κόνιτσα στὸ παρεκκλήσι του ἡ μνήμη τοῦ Ἅγιου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Τὴν παραμονὴ ἐτελέσθη μέγας Ἐσπερινὸς καὶ στὶς 17-1-80 ἡ ἀκολουθία τοῦ "Ορθρου καὶ τῆς θείας Λειτουργίας. Παρευρέθηκαν πολλοὶ Κονιτσιώτες καὶ ὁ δωρητὴς - ἰδρυτὴς τοῦ παρεκκλησίου κ. Κων. Παπαδημούλης ποὺ ἔρχεται κάθε χρόνο εἰδικά ἀπὸ τὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ παρευρεθεῖ στὴν έορτή.

—**—

Κατόπιν διεξαγωγῆς ἐκλογῶν ἐπανεξέλεγη Πρόεδρος τοῦ Φιλοπρόοδου καὶ Ἐξωραϊστικοῦ Συλλόγου Κονίτης ὁ κ. Ἰωάννης Παπαϊωάννου, Ἐξελέγησαν ἐπίσης, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ἰωάννης Τσαρούχης, Γραμματεὺς ὁ κ. Σωτῆριος Τουφίδης, Ταμίας ὁ κ. Εύαγγελος Εύαγγελίδης καὶ Μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου ὁ κ. Χρῆστος Π. Κούγιας.

Τὴν Τετάρτη τὸ ἀπόγευμα (30-1-80) στὴν αἴθουσα τοῦ Κέντρου Νεότητος Κονίτης ὁ Σύλλογος ἔκοψε καὶ τὴν πίττα του καὶ τὸ τυχερὸ νόμισμα ἔλαχε στὸν διευθυντὴ τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης Κονίτης κ. Ἀχιλλέα Κολιό. Παρευρέθησαν δὲ περὶ τὰ 80 μέλη ἐν ἀπαρτίᾳ, καὶ ἐπὶ τῇ εὔκαιριᾳ διεξήχθη καὶ κατατοπιστικὴ συζήτηση γύρω ἀπὸ τὶς δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν τροποποίηση τοῦ Καταστατικοῦ.

—**—

Ο ἔφοπλιστὴς κ. Ἰωάννης Λάτσης ἐδώρησε πρὸς τὸ Δῆμο Κονίτης τὸ ποσὸν τῶν 400.000 δραχμῶν διὰ τὴν συνέχιση τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ δημιούρων ύδατων στὸ νέο συνοικισμὸ Γραβίτσια.

—**—

Ἡ ἀκολουθία τῆς Ἔορτῆς τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν ἐψάλη εἰς τὸν Ιερὸ Ναὸ τοῦ Ἅγιου Κοσμᾶ. Παρευρέθησαν οἱ τοπικὲς ἀρχὲς καὶ ὄλοι οἱ μαθητὲς καὶ μαθήτριες τῶν Σχολείων καὶ Ιδρυμάτων τῆς Κονίτης μὲ τοὺς καθηγητὲς καὶ ιδασκάλους των. Τὸν πανηγυρικὸ τῆς ήμέρας ἔξεφώνησε ὁ καθηγητὴς κ. Ζούπας. Κατόπιν ἐπηκολούθησε δεξίωση στὸ Γυμνάσιο - Λύκειο Κονίτης.

—**—

Ἡ σχολικὴ ἔορτὴ τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν γιορτάστηκε καὶ στὸ Γυμνάσιο τῆς Βούρμπιανης μὲ ὄμιλίες καὶ ἀπαγγελίες καὶ μὲ τὸ κόψιμο τῆς πίττας τοῦ φιλεκπαίδευτικοῦ Συλλόγου.

Στὴ Βούρμπιανη γίνεται ἐπισκευὴ καὶ ἀνακαίνιση τμήματος τοῦ ἐσωτερικοῦ ύδραγωγείου.

—**—

Οἱ δρόμοι τῆς Ἐπαρχίας μας ἔχουν ύποστεῖ ἀρκετὲς ζημιές ἀπὸ τὴν χειμερινὴ κακοκαιρία· χρειάζονται ὄλοι ἐπισκευές.

—**—

Τὴν 3-2-80 ἐπεσκέφθη τὴν Κόνιτσα ὁ

βουλευτής κ. Παν. Πανούρης. Ἐπικοινώνησε μὲ τοὺς ἔδω φίλους του καὶ λοιποὺς παράγοντες καὶ ἐνημερώθηκε γιὰ τὰ τοπικὰ ζητήματα.

—**—
Στὴν Ἀναγνωστοπούλειο Σχολὴ διοργανώθηκαν ἀπὸ τὴ Γεωργικὴ Ὑπηρεσία Ἰωαννίνων καὶ τοὺς τοπικοὺς γεωπόνους ἐκπαιδευτικὲς συγκεντρώσεις γεωργῶν τῆς περιοχῆς πρὸς τοὺς ὅποίους ἀναπτύχθηκαν διδακτικὰ θέματα γύρω ἀπὸ τὴν προθατορφία, τὴν πρώιμη ἀνάπτυξη λαχανικῶν κ.ἄ.

“Αρχισαν ἐπίσης νὰ ἐγκρίνονται τὰ στεγαστικὰ δάνεια τῶν κατοίκων τῆς Ἐπαρχίας μας.

—**—
Στὶς 9-2-80 δόθηκε μὲ ἐπιτυχίᾳ στὸ Κέντρο ΗΡΩ δ ἀποκριάτικος χορὸς τοῦ Ἐμπορεπαγγελματκοῦ Συλλόγου Κονίτσης. Παρευρέθηκαν πολλοὶ καὶ γλέντησαν μὲ κέφι καὶ εὐθυμία μὲ τὰ τοπικὰ λαϊκὰ ὅργανα, καὶ μὲ εύρωπαϊκὴ μουσική.

—**—
Καὶ στὰ Γιάννενα ἐπίσης στὶς 9-2-80 ὁ ἔκει Σύλλογος τῶν Πυρσογιαννιτῶν διοργάνωσε χορὸ στὸ Κέντρο ΠΑΛΛΑΔΙΟ στὸ ὅποιο παρευρέθηκαν καὶ διάφοροι ἄλλοι συνεπαρχιῶτες.

—**—
“Ο δοδοντίατρος κ. Παναγιώτης Ρέντζος

προσέφερε δρχ. χίλιες γιὰ συνδρομὴ - ἐνίσχυση τοῦ περιοδικοῦ μας.

—**—

Τὴν 10-2-80 ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα Κονίτσης ΠΙΝΔΟΣ συναντήθηκε στὸ γήπεδό μας μὲ τὴν ὁμάδα Περιθέπτου Ἰωαννίνων. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγῶνος ἦταν 0 — 0.

—**—

Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο Κονίτσης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ὑπουργὸ Γεωργίας καὶ τὴν Γενικὴ Συνομοσπονδία Ἀγροτῶν Ἐλλάδος τηλεγράφημα συμπαραστάσεως πρὸς τοὺς ἀπεργούς ἀγρότες.

—**—

‘Ο κ. Εὐγένιος Κυρτζόγλου καὶ ἡ σύζυγός του Εὐαγγελία ἔφεραν στὴ ζωὴ ἀγοράκι.

‘Ἐπίσης ἀγορακι ἀπέκτησαν καὶ ὁ κ. Εὐάγγελος Γαζώνας καὶ ἡ σύζυγός του “Ολγα.

Νὰ τοὺς ζήσουν.

Θάνατοι

‘Απεθίωσε στὴν Κόνιτσα ἡ Πανάγιω Βασ. Γκρατσούνα καὶ στὰ Γιάννινα ὁ Χρήστος Καρακατσούλης ποὺ ἐργάστηκε πολλὰ χρόνια στὴν Κόνιτσα ως ταμιακὸς ὑπάλληλος.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΩΡΑΙΟ ΔΙΣΤΡΑΤΟ

Ω—ραῖο πού ’σαι, Δίστρατο, ἔχεις περίσσεια χάρη

P—οδίζει ὁ ἥλιος τὶς πλαγιές, λάμπεις μὲ τὸ φεγγάρι:

A—στρα λαμπυρίζουνε ψηλὰ στὰ αἰθέρα ὑψη

I—σως ὁ Πλάισιης θέλησε, τίποτα νὰ μὴ σου λείψει

O—λόγυρα ἄγρυπνοι φρουροὶ τὰ κορφοδούγια στέκουν

Δ—ρυάδες καὶ γύμφες πρόσχαρες, μὲ ἀνθια στεφάνια πλέκουν

I—σκιώνεις μὲ τὰ δέντρα σου, μὲ τὰ νερὰ δροσίζεις

S—τὸν κάθε διαβάτη ἀναταμό, καλόκαρδα χαρίζεις

T—ραγούδι στήγουν τὰ πουλιά, νυχτόημερα γιὰ σένα

P—ουμπίνια οἱ στάλες τῆς δροσιᾶς στὴ φυλλωτιὰ πλωμένα

A—λαργινὰ τῶν κουδουνιῶν ὁ ἀπόηχος σμίγει μὲ τὴ φλογέρα

T—οῦ πιστικοῦ ἡ γλυκειὰ φωνὴ σκορπάει μὲ τὸν ἀγέρα

O—αση εնσαι, Δίστρατο, μέσ’ στὴ πεζὴ ζωὴ μας!...

‘Αθήνα 1979
Εύθυμιος Νίκου

‘Υπεύθυνος κατὰ Νόμο καὶ οἰκονομικὸς διαχειριστής:

ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Ἀχαρνῶν 208 — Ἀθήνα Τ.Τ. 821.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου:

I. ΡΟΣΣΟΛΑΤΟΣ, Ἀχαρνῶν 244 — Ἀθήνα 815 — Τηλ. 8677.686

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ: Ἐσωτ. δρχ. 300. Ἐξωτ. δολ. ΗΠΑ 20.

ΚΟΝΙΤΣΑ